

Az írás alapú taoista talizmánok hagyománya

Prutkay Csaba

Az alábbi tanulmány általános képet kíván adni a kínai taoista talizmánok hagyományáról, különös tekintettel a Ge Hong 葛洪 hagyományhoz kötődő *Baopuzi* 抱朴子 című munka belső fejezetei közül, a 17. fejezetben leírt talizmán hagyománt alapul véve.^[1] A tanulmány első felében betekinthetünk a taoista vallás egyes iskoláinak talizmán hagyományába, majd a talizmánkészítés lépéseibe és az egyes lépésekhez kapcsolódó varázsszövegekbe, varázsigékbe, valamint a talizmánokon megjelenő legalapvetőbb ábrák szimbolikájába. A tanulmányt az Egyszerűséget Átölelő mester (*Baopuzi*) i.sz. III-IV. században írott könyvének 17. fejezete zárja. Ge Hong könyvét, a kínai alkímia klasszikusának tartja a hagyomány, de a könyvben sok említést találhatunk a taoisták mindennapi élete során használt varázslatairól és gyakorlatairól, így a korabeli taoista vallásgyakorlatnak is fontos forrása.

A kínai vallásosság egyik legfontosabb eleme a különféle istenekben, szellemekben, démonokban, ártó erőkben való hit.^[2] A taoizmus, a buddhizmus és a népi kultuszok egyaránt őrzik ennek a hagyományát. Ezekben az erőkben való hit, nap mint nap befolyásolja az emberek életét, szokásait. A taoizmus hagyománya nagyban kötődik ezekhez, az ősi kultuszokban gyökerező elképzelésekhez. A taoista hagyomány formálódása során egybeolvasztotta ezeket az ősi, elsősorban samanisztikus elemekre épülő kultuszokat, a hagyományos kínai elképzelésekkel, a *yin-yang* 阴阳 és az öt elem (*wuxing* 五行) elméletével, helyi hagyományokkal, létrehozva egy igen összetett vallást, mely mind a mai napig gazdagodva és átalakulva, élő hagyományként működik. Ebben a szellemekkel és babonákkal teli világban nagy szerep jutott azoknak a papoknak, varázslóknak, remeteségbe vonult taoistáknak, akik befolyásuk alá tudták vonni a természet erőit. A varázspraktikák széles skálája alakult ki az idők folyamán, melyek bár részleteikben, rituáléikban különbözhettek, mégis ugyanazokra az alapelvekre, elképzelésekre épültek. Ezek a varázspraktikák és médiumisztikus kultuszok sokféle eszközt használtak arra, hogy befolyásolják és megjelenítsék a természet erőit, s csökkentsék az ártó erők hatását. Ezen eszközök között fontos szerephez jutottak, s jutnak még ma is azok, a transzban, reveláció útján keletkezett szövegek (*zhenwen* 真文) és dokumentumok (*shu* 书), a természet erőinek befolyását magukon viselő diagrammok (*tu* 图) vagy

lingtu 灵图), pecsétek (*yunzhuan* 云篆) és talizmánok (*fu* 符 vagy *lingfu* 灵符), melyek mind, az égi erők megjelenését és erejét hivatottak igazolni.[3] Ezen talizmánok, pecsétek, diagrammok szövegeit, ábráit csak a beavatott pap, varázsló tudta értelmezni, ezzel igazolva az égi erők és a hétköznapi világ közötti kapcsolattartó szerepét. Hasonlóan a császárhoz, aki csak miután megkapta az égi mandátumot (*tianming* 天命) lehetett uralkodó, s a világon való uralkodásának ereje az égi mandátumon alapult, ugyanígy, a taoista pap is az égi erők kegyének köszönhetően kaphatta meg a szellemvilágon való uralkodás kulcsát, azokat az ábrákat, talizmánokat, melyekkel befolyása alá tudta vonni a természet erőit.

A kínai hagyományban mindig is nagy jelentőséget tulajdonítottak a természet erői által létrehozott különféle titokzatos rajzolatoknak, ábráknak, melyek az elképzelések szerint magukon viselték a szellemvilág erőinek hatását, így üzenetét is.[4] Maga a kínai írás eredetében is fellelhetők ezek az elemek, hiszen a hagyomány szerint Cangjie 仓颉, amikor feltalálta az írást, az égből magvak hulltak alá és a démonok elmenekültek.[5] Xu Shen 许慎 úgy kommentálta ezt a hagyományt, miszerint Cangjie madárlábnyomok alapján alkotta meg az írást és a démonok megijedtek attól, hogy neveiket lejegyzik, ezért menekültek el. Ez, nagyban összefügg a „dolgok igazi formájáról és neveiről” alkotott elképzelésekkel, miszerint az egyes rajzolatok és ábrák, tükörként működnek a szellemvilág lényei felé, melyben megjelenhetnek azok „igazi” formái (*zhenxing* 真形), s ez neutralizálhatja, csapdába ejtheti, vagy elpusztíthatja őket.[6] Már a legkorábbi időkben, a bronzedényeken is megjelentek olyan motívumok és ábrák, melyek arra voltak hivatva, hogy kapcsolatot tartsanak a szellemvilággal, ezzel biztosítva, hogy a bennük elhelyezett különféle áldozatokat az ősök szellemei kedvezően fogadják[7]. A későbbi taoista hagyomány talizmánjai között is felbukkannak ezek a motívumok és különféle ezoterikus pecsétírással írott szövegek (*yunzhuan* 云篆), hogy reprezentálják az egyes talizmánok ősiségét, így erejét.

A talizmánok kialakulásának és használatának történetiségéről alkotott elképzelések különbözőek. Vannak, akik Han-korinak (i.e. 206.sz.-i.sz. 220), míg mások sokkal régebbinek, a Tavasz és Ősz korszakra (i.e. VIII-V.sz.) teszik eredetüket[8]. Az viszont kétségtelen, hogy a legkorábbi régészeti leletek a Keleti Han-korból (i.sz. 25-220) származnak. Mawangdui 3-as sírkamrájában talált szöveg alapján, mely i.e.142-ben íródott, tudjuk, hogy az elégetett talizmán hamuját gyógyításra felhasználták.[9] Ez a gyakorlat, mind a mai napig megőrződött a taoista hagyományban. A Han-kor második felétől már elterjedtebb a talizmánok használata, mely a taoizmus vallássá szerveződése során kialakult különféle hagyományokban, már mindenhol más-

más szerepet kap.

Az Égi mesterek hagyományában

Az Égi mesterek hagyományában (*Tianshidao* 天师道) a talizmánoknak főként ördögűző, így gyógyító szerepet tulajdonítottak. Ezek a talizmánok terjedtek el a legszélesebb körben, köszönhetően annak, hogy az Égi mesterek taoizmusa, mint egyfajta népi taoizmus, főként a széles néprétegek igényeit elégítette ki. Ördögűző hatásukat a rajtuk lévő erőteljes parancsszavak fokozták, melyek hasonlóak a császári ediktumok parancsaihoz. Az Égi mesterek hagyományának alapítója Zhang Daoling 张道陵, az égből alászálló Laojuntól 老君 kapta talizmánjait.^[10]A szellemvilágon való uralkodásának erejét így maga az istenséggé vált Laozi 老子 legitimizálta. Talizmánjaik nagyrészt Taishang Laojun 太上老君 nevében írják, így szerevezve meg az égi erők támogatását az ördögűző, gyógyító szertartásaikon. E talizmánok hagyománya máig is él Kína déli területein és Taiwanon. Ezeken a területeken, főként az úgynevezett népi naptár (*nongli* 农历) tartalmazza a mindennapi élet során leggyakrabban használt Zhang Tianshi 张天师 talizmánokat, „A ház ártó erőit elnyomó, tiszta víz szellem talizmánja” (*zhengzhai jingshui shenfu* 镇宅净水神符), „A száz bajt feloldó és a vészeket csökkentő talizmán” (*baijie xiaozai fu* 百解消灾符) és magának az Égi mesternek a képmását, melynek a házban való kiakasztása magában is elég ahhoz, hogy távol tartsa a rossz, ártó erőket. A Tianshi 天师 talizmán hagyománya, ugyanakkor alapjában az év 24 korszakára épül, mely a hagyományos naptáraknak is az alapja. A kínai népi naptárkönyv ezen kívül tartalmaz még egy 12 sorozatból álló és egy 60 sorozatból álló talizmánsort, melyek egy-egy naptári időszakhoz tartoznak, s egy-egy betegséget gyógyítanak. Zhang Tianshi 张天师 talizmánokat ezen kívül még templomokban és ünnepek alkalmával is meg lehet vásárolni a templomszolgáltól vagy kegytárgyárusoktól. A talizmánjaik hasonlatosak a Ge Hong 葛洪 hagyomány talizmánjaihoz, ugyanakkor a rajtuk szereplő írásjegyek nem hordozzák a talizmán írás ezoterikus hagyományának számító *yunzhuan* 云篆, azaz felhőírás írásjegyeit. A vallásos taoizmus

talizmán hagyományán belül, az egyes talizmánok grafikai megjelenéséből következtethetünk rá, hogy két, egymástól jól elkülöníthető hagyomány egyszerre van jelen a taoista vallásban. A mindennapi varázslatok szintjén inkább a Tianshi 天師 talizmán hagyománya jelenik meg, míg a taoista kánonban szereplő talizmánok többsége ezoterikusnak mondható hagyományt követ. A grafikai különbségek másik forrása, hogy a taoista kánonban, illetve más, fadúcról nyomtatott formában megőrződő talizmánok, elveszítik a talizmán festésekor keletkező lendületes vonalakat és vonalkombinációkat. A fadúccok vésésekor jónéhány vonal lemaradhatott az egyes talizmánokról, így azok egy része hibásan került a kánonba. Ahogyan I. Legeza László is rámutat, mára kibogozhatatlan, hogy mely talizmánok öröklődtek hibásan tovább[11]. Bár a talizmánok így is számos szimbólumot őriznek, mégis a gyakorlati alkalmazásuk szempontjából azoknak a vonalnak is nagy szerepet tulajdonítanak, melyeket transz állapotban fest a talizmánt készítő médium, vagy taoista pap, az alap vonalakon túl a talizmánra. Ezeket a rajzolatokat önmagukban is erőteljes ábrákként tartják számon, mivel a hagyományos elképzelések szerint magukban hordozzák a szellemvilág hatóerőit.[12] A Tianshi 天師 hagyományban, a gyógyításnál a betegségnek, a napnak, és az órának megfelelő talizmánt írta meg a pap, majd azt szertartásosan, áldozatok kíséretében elégette. A hamuját vízbe keverte, s ezt a vizet kellett a betegnek kiinnia. Az ilyen módon előkészített vizet hívták talizmános-víznek (*fushui* 符水). Egy másik módszer szerint, a betegnek a gyógyító talizmánba bele kellett suttognia bűneit, majd egy folyón átkelve azoktól megtisztult, s betegsége is elmúlt. Nem csak gyógyításkor, hanem a szertartásaik alkalmával is használtak talizmánokat. A szertartás helyének kijelölésekor például az öt égtáj (*wufu* 五符) talizmánjait akasztották ki. A szertartás közben pedig, amikor egy helyi istenségnek mutattak be áldozatokat, akkor az áldozó pap az istenség felé vezető spirituális útja során csak talizmánjai segítségével tudott előre jutni az égi, vagy az alvilági kapukon keresztül[13]. Sőt, az Égi mesterekhez való csatlakozásnak is alapfeltétele volt, hogy a tanítvány megkapja a születési csillagállásának megfelelő talizmánt és annak erejét, ezzel biztosítva bejutását az Égi mesterek paradicsomába, a világ vége után. A talizmán mellé a tanítvány még egy regiszttert (*lu* 录) is kapott, mely tartalmazta az öt segítő védőszellemek neveit.[14]

Ge Hong hagyományában

A Ge Hong 葛洪 (i.sz. 283-343) által képviselt hagyományt alkímiai hagyománynak

nevezik. Ez az elnevezés bár igaz, mégis pontatlan, hiszen az alkímia csak egy szelete annak a tudásnak, melyet az általa írt, összeállított *Baopuzi* 抱朴子 című könyvből megismerhetünk. Ez a hagyomány mára már teljesen eltűnt, bár a Ge Hong tiszteletére emelt templomok Hangzhouban és a Guangzhou tartományban lévő Luofu-hegyen 罗浮山 megvannak. Míg az Égi mesterek hagyományában Zhang Daoling 张道陵, Laozi revelációja játsza a főszerepet, addig itt az írásos hagyomány. Ge Hong mestere Zheng Yin 郑隐 volt, de nagy hatással volt rá nagyapja testvérének, Ge Xuannak 葛玄 (164-244) a szöveghagyománya is, aki Cao Cao 曹曹 udvarához tartozó varázsló (*fangshi* 方士) csoportnak volt a tagja. Ebből az ágból került be hagyományába a *Lingbao wufu jing* 灵宝五符经, mely az öt eredendő talizmánt tartalmazta. Ge Hong hagyományának a hosszú élet megőrzésére vonatkozó gyakorlatai, a gyógyító szerek gyűjtése, a nap és a hold esszenciáinak megkötése, a test különféle isteneire való koncentrációs és vizualizációs gyakorlatok, a hegyremenetelt segítő praktikák, az Öt talizmán, mind ebből a szöveghagyományból származtak. Fontos szerepet kapott még a Három Fenséges titkos írásai (*Sanhuangneiwen* 三皇内文) című könyv is, mely az égi isteneknek és szellemeknek való uralkodás technikáit tartalmazta, valamint az öt szent hegy diagramját. Ez a könyv, apósa, Baojing 鲍靓 (kb. 230, 260-330) révén került be a hagyományukba.^[15] Talizmánjai főként a hegyremenetelt (*rushan* 入山, *shenshan* 升山, *dengshan* 登山) segítik olymódon, hogy távoltartják a hegyen lévő tigriseket, kígyókat és ártó szellemeket a gyakorlótól, aki így teljes biztonságban tudja a gyógyító szereket gyűjteni és a halhatatlanságot kutatni. Ehhez a *Baopuzi* 17. fejezete több talizmán sorozatot is megad. (lásd a fordítást)

A *Shangqing* hagyományban

A *Shangqing* 上清 hagyomány átvett és megőrzött elemeket, mind az Égi mesterektől, mind a Ge Hong nevével fémjelzett hagyományból. Alapját azok a szövegek alkották, melyeket Yang Xi 杨羲 revelációja során írt le. E hagyományban fontos szerepet kap a csillagokba, csillagkonstellációkba történő extatikus utazás és a különféle vizualizációs gyakorlatok rendszere. Így elsődleges fontosságú az égi erők és a transzutazáshoz használt térképek, ábrák megjelenítése,

igaz formájuk (*zhenxing* 真形) ismerete. Ezek lesznek az ún. *Lingtuk* 灵图, tehát a spirituális erővel bíró ábrák. Talizmánikus hagyományuk a *Liujin huoling* 流金火铃 elnevezésű talizmán sorozaton alapul, mely a *Dadou* 大斗 (Ursa Major) csillagkép kilenc csillagának[16] *yang* 阳 esszenciáit jeleníti meg, hasonlóan a *Huoluo qi yuan* 霍落七元 talizmánsorhoz, mely a *yin* 阴 erőket tartalmazza[17]. Ezen talizmánok segítségével vándorolnak a csillagok között. A *Shangqing* hagyományban a talizmánokkal nem parancsolnak az isteneknek, mint azt az Égi mesterek hagyományban teszik, hanem együttműködésüket kérik. Így, egy-egy talizmán ereje inkább az arra áldását adó istenség befolyásától függ, s nem a talizmán parancsát kiadó pap személyes varázserejétől. A *Shangqing dadong zhenjing* 上清大洞真经 (DZ 6) című kanonikus munka tartalmazza a *Shangqing* hagyomány számára legfontosabb 39 isten nevét, melyek mindegyike egy-egy talizmánhoz tartozik. A *Shangqing* hagyomány komplex, analógiákkal átszőtt rendszerében a talizmánokat istenekhez, valamint a test egyes kitüntetett pontjaihoz egyaránt hozzárendelik. Ez az analógia rendszer az extatikus utazásokkor elsődleges fontosságot kap.

A taoista hagyományban maga a szertartás is egy spirituális utazásnak felel meg, melyet a pap egyszerre végez az oltáron, mint világhegyen, valamint saját magában, mint a külső világ spirituális képén. Ekkor a belső utazása extatikus utazássá válik, az oltár pedig hegyvé (Kunlun 昆仑), melynek szintjei megfelelnek a különféle menyországoknak (*tian* 天). Mozdulatai, lépései szimbolikusak, melyekkel a csillagokon lépdél (*yubu* 禹步)[18], s mindeközben a talizmánokat, füstölőket, gyakran drogokat (gombákat – *lingzhi* 灵芝) használ az extázis erejének fokozására. Az ilyenkor használt, ún. hegyremenetelt elősegítő talizmánok (*rushanfu* 入山符) az ellene támadó démoni erőket megtestesítő tigrisek, kígyók, mérges rovarok elűzésére szolgálnak, s a spirituális utazása során, távol tartják ezeket az ártó lényeket.

A *Lingbao* hagyományban

A *Lingbao* 灵宝 egy eklektikus, sok elemet magába olvasztó hagyomány. Hatása nagyban rányomta bélyegét a későbbi taoista liturgiára és vallásos gyakorlatra. A *Wufu* 五符, azaz az eredendő öt talizmán jelentős szerepet kapott a *Lingbao* hagyományban. Az egész *Lingbao* kánon,

az Öt talizmán szövegére (*Wufu jing* 五符经) épült. Bár ezt a szöveget Ge Xuantól eredeztetik, valójában Ge Chaofu 葛巢甫 állította össze 397-402 között[19]. A *Lingbao wufu xu* 灵宝五符序 (DZ 388) című munka szintén tartalmazza az öt talizmánt és azt az analógia rendszert, melyben minden talizmánt hozzárendelnek egy-egy mitikus uralkodóhoz és égtájhoz. A *Lingbao* hagyomány másik alapvető szövege a *Yuanshiwulao chishuyupian zhenwentianshu jing* 元始五老赤书玉篇真文天书经 (DZ 22). Ez a munka, az Öt uralkodó felhő-pecsétírással kinyilatkoztatott szövegeit tartalmazza, melyeket önmagukban is mágikus diagramoknak (*lingtu* 灵图) tekintenek. Később más iskolák is elkezdték használni a *Lingbao* talizmánokat, melyeknek három fő csoportja létezett.

Az elsőbe tartoznak azok a diagramok, melyek az öt szent hegy „igazi” formáját ábrázolták (*Wuyue zhenxing tu* 五岳真形图).[20] Ezek az ábrák szorosan összefüggtek a *Lingbao* hagyomány számára oly fontosnak tartott *Sanhuangwen* 三皇文 szövegekkel, melyek az Öt égi uralkodó rendszerére épültek. Ezeken kívül a *Loushu* 落书, valamint a *Hetu* 河图 nevű ősi ábra szimbólumaival, analógiáival együtt alkották a *Lingbao* hagyomány kozmológiai rendszerét. Ezeket a szövegeket vörös szövegeknek (*chishu* 赤书) is nevezték, s mind a talizmánjaikat, mind az ábrákat vörös tintával is írták. Ezeket a szövegeket a Ge család hagyománya is használta és jelentőségük *Baopuzi*ből is kitűnik.

A másodikba az úgynevezett, Ember-madár-hegy diagramok (*Renniaoshantu* 人鸟山图) tartoznak, melyek a tartalmazták azokat a szent barlangokat, ahol a legszentebb szövegek és talizmánok megnyilvánultak. Sok spontán írásból származó misztikus jelsort is tartalmaznak ezek a spirituális térképek (*lingtu* 灵图), melyek később, a talizmánoknak is szerves részét alkották.

A harmadik csoportba tartozik a 24 diagram nevű ábrásor, mely a 24 jáde talizmánnal áll szoros összefüggésbe. Ezeket alkalmazták a test különféle istenségei felett való meditációkor. Forrásuk a *Dongxuan lingbao ershisi shengtu jing* 洞玄灵宝二十四生图经 (DZ 1407), melynek nagyrésze mára már elveszett, viszont még megtalálható volt Ge Hong könyvtárában.

Az év különleges napjain a gyakorló meditáció évén juthat hozzá a talizmánokban felhalmozott spirituális energiákhoz, így a talizmánok használata és a meditációs technikák gyakorlata egyaránt fontos részévé válik e hagyománynak. A talizmánokat színes tintával selyemre festik és így hordják. Kövekre is felvésik, mely köveket a házak köré helyeznek el, hogy ávol

tartsák az ártó erőket. Az egyes talizmánoknak mindezekon kívül még gyógyító erőt is tulajdonítanak, valamint fontos szerephez jutnak a mindennapi élet más eseményeikor is, mint például a termékenység fokozása, vagy a házépítés során.[21] A *Lingbao* hagyományra erőteljes hatással volt a buddhizmus, mely a vallásosság szintjén szintén őrzi a talizmánok hagyományát. A a korai *Lingbao* hagyomány erőteljes buddhista befolyását, később próbálták háttérbe szorítani, de szöveghagyományában egyrészt „népies”, másrészt buddhista elemeket is megőrzött, így különbözik a későbbi ortodoxnak számító taoista rituálék szövegeitől.[22] Az ilyen, helyi hagyományokból táplálkozó elemek a gyakorlatokban például: a különféle földbe leszúrt botokba vésett, a házat őrző szellemek gyakorlata. Ezeket az alakokat a nyolc trigrammal és az öt talizmánnal együtt használták. Az ilyen *Lingbao* szövegek az V. századi népi, délkínai taoista kultuszoknak, valamint a helyi családi tradíciók és a taoizmus kölcsönhatásának is egyaránt fontos forrásai.

A XII. században a Tiantaion 天台山 egy új formája jelent meg a *Lingbao* hagyománynak, mely a hagyományos négyzetes alapú talizmánokon kívül már emberalakot formázó és emberfejű, vagy istenség fejű talizmánokat is használt a szertartásai alatt. Ezen kívül sok újfajta, az eddigi talizmán hagyománytól idegen szimbólumot is megjelenítettek a talizmánokon. Az újabb, X-XI. századi taoista iskolák, mint például a *Tianxin* 天心, *Qingwei* 清微 vagy a *Shenxiao* 神霄 tovább gazdagították a taoista talizmánok hagyományát. Új elemeket keverték a hagyományos formák közé. Nem voltak ritkák a szanszkrit írásjegyeket utánzó rajzolatok és a buddhista motívumok sem. A Song-kortól az úgynevezett Villám rituálék alatt vált elterjedté a Sötét harcost (*Xuanwu* 玄武) ábrázoló *Zhenwufu* 真武符, valamint a *Tianxin* iskola másik két fő talizmánja a *Sanguangfu* 三官符 és a *Tiangangfu* 天罡符 [23]. Mindegyik iskola más-más hegyhez és helyhez kötődött, így kialakultak bizonyos egyéni vonásaik, mind a szertartásrendjüket, mind a talizmánkészítő gyakorlatukat illetően, de lényegében nem változtattak a hagyományokon. Manapság leggyakrabban a *Tianshidao* 天师道, *Maoshandao* 茅山道 és a *Kunlundaio* 昆仑道 hagyomány talizmánjaival lehet találkozni. [24] Az ezoterikus Buddhizmus is átvette a taoista talizmánok hagyományát és talizmánjaik a legkülönbözőbb buddhista szimbólumokkal ötvözve jelentek meg. [25]

Talizmánok készítésének hagyománya

A taoista hagyományban a talizmánokra használt legáltalánosabb szó a *fu* 符, vagy *lingfu* 灵符. A *fu* alapjelentése: „megfelel”, „megegyezik”, „rováspálca összeillő két fele”. Hagyományosan Tigris pálcának (*hufu* 虎符) nevezték azt a bronzból készült eszközt, melynek egyik felét az uralkodó akkor adta alattvalójának, ha az távoli vidéken teljesített szolgálatot. Ha paramcsot akart küldeni, akkor az összeillő féllal igazolta a hírnök, hogy a parancs hiteles. A *fu* ezért „kulcs”-ként is szokták fordítani, mely vallásos, taoista értelemben a szellemvilágba biztosítja az átjárást és az a fölött való uralkodást[26]. A talizmánok valójában hasonlóak a császári iratokhoz, hivatalos dokumentumoknak számítanak. Szóhasználatuk azt sugallja, hogy a hagyományos elképzelések szerint a taoista pap is egyfajta hivatalnok, csak éppen nem a földi hierarchiát szolgálja, hanem az égi hivatalok előljárója.

A talizmánok írásjegyeit és egyes motívumait is villám-írásnak (*leiwen* 雷文) nevezik, de tekerő formájuk miatt felhő-pecsét írásnak (*yunzhuan* 云篆) is hívják őket. A talizmánok egy részén ugyanakkor nem ilyen írásjegyek, hanem transzírásból származó jelsorozatok találhatók. Gyakran e kettőt keverve találhatjuk a talizmánokon. Az ilyen típusú talizmánok jelsorozatait leggyakrabban a homokba írás módszerével hozzák létre. Ez egy ősi, sámánisztikus hagyományokra épülő technika, mellyel az égi erőket jelenítik meg oly módon, hogy egy homokkal[27], hamuval, vagy rizzsel felszórt táblára (*jipan* 乩版) a transzba esett médium (*tongji* 童乩) jeleket ír, egy erre a célra előkészített bottal (*jibi* 乩笔)[28]. Ezeket a jeleket később értelmezik, s utána kerülnek rá a talizmánokra. Bármely istenség, szellem, sőt elhunyt családtag is meg tud ily módon nyilvánulni[29]. A hongkongi talizmánokon mind a mai napig gyakran lehet látni ilyen, transzírásból származó jelsorozatokat. Egy 1894-es hongkongi járvány alkalmával, az istenséggé vált Guan Yu 关羽 generális ötször jelent meg egy médiumnak, aki vörös tintába mártott ecsetével, taranszban olyan ábrákat jelenített meg, melyek a járvány elűzését szolgálták. Ezeket az ábrákat talizmánként akasztották ki mindenfelé.[30] Egy másik technika az úgynevezett vérköpéses módszer, melyet a homokba íráshoz hasonlóan mind a mai napig gyakorolnak. Ennél, a médium transzba esve egy karddal elvágja a saját nyelvét és az abból kiömlő vért ráköpi egy papírlapra. Az így létrejövő alakatlan foltokat tartják a szellemek üzenetének.[31]

A szöveg alapú talizmánok írásjegyeit egyfajta titkosírásnak, csak a beavatottak számára olvasható, ezoterikus írásmódnak foghatjuk fel. Már a legkorábbi időkben kialakult a rendszere, mely idővel egyre bővült. Később az egyes ezoterikus írásjegyekkel leírt szövegeket értelmezték és hagyományos írásjegyekkel átírták, így kerültek be a taoista kánonba. Egy taoista apokrif irat[32], a

Guweishu 古微书, a Xia dinasztia legendás alapítójára a Nagy Yure 大禹 vezeti vissza a talizmánok eredetét. A könyv szerint Yu az árvizet a zöld alapon vörös betűkkel festett *Hetu* 河图 nevű ábra segítségével fékezte meg. Ezt később a Maoshanon 茅山 ásta el. A *Durenjing* 度人经 (DZ 219) című taoista munka, ugyanakkor a talizmánokat az eredendő energia (*yuanqi* 元气) megnyilvánulásaként írja le. A talizmán, elégetésekor kerül vissza ebbe az eredendő állapotába, így a taoista szertartások alatti talizmán elégetésnek nagy jelentőséget tulajdonítanak. Az egyes szertartások alkalmával ugyanakkor szent szövegeket is elégetnek, visszajuttatva őket eredendő, teremtés előtti állapotukába, beteljesítve és szimbolizálva ezzel az univerzum örök körforgását.

A taoista hagyományban a rituális gyakorlatokat öt fő művészetnek (*wushu* 五术) nevezik. Ezek a hegy (*shan* 山), a gyógyászat (*yi* 医), sors (*ming* 命), forma (*xiang* 象), jóslás (*bu* 卜). Ezekből a *shan* az életerő táplálásának művészetét (*yangshenshu* 养生术) és a titkos gyakorlatok művészetét^[33] (*xiumishu* 修密术) jelenti. Az életerő táplálása, az egészséges életmód, az egészséges testet megőrzésének, a betegségek legyőzésének és a hosszú élet művészetének gyakorlatait jelenti. A titkos gyakorlatok művészete pedig, a talizmán mágiát (*fuzhou* 符咒). A talizmán mágiát széles körben alkalmazzák. A mindennapi élet során alkalmazott talizmánok között léteznek: A házasságot, a férfi-női viszonyokat és az érzelmeket befolyásoló talizmánok. Az üzlet felvirágzását, a gazdagság elősegítését célzó talizmánok. A család boldogságát, a biztonságos gyermekszülést és a kisgyermekeket óvó talizmánok. A testünket megóvó, az ártó erőket elűző, távol tartó és tisztító erejű talizmánok, valamint a mindennapi élet egyéb problémáitól, például egerektől és más rágcsálóktól megóvó talizmánok.

A talizmánokat leggyakrabban különféle sorozatokban látni. Vannak hármas, ötös, tizenketes stb. sorozatokban készülő talizmánok. A sorozatszámoknak minden esetben meg van a maga jelentősége. Például, az Égi mester betegséget elűző talizmánjai (*zhangtianshi qubingfu* 张天师驱病符) a hónap napjaira épülnek. A hónap minden napján van egy éppen szolgálatban lévő szellem generális (*shenjiang* 神将), akinek a védelme alá esik az adott nap. Harminc van belőlük. A Legfelsőbb Öreg mester kis talizmánjai (*taishanglaojun xiaobenfu* 太上老君小畚符) az év hónapjaira épülnek, tizenkettő van belőlük és egyes betegségeket gyógyítanak. Külön ötös sorozata létezik az Öt talizmánnak (*wufu* 五符), az öt szent hegynek (*wuyuezhentu* 五岳真图) és az öt

gazdagság istennek (*wucaishenfu* 五财神符).

A talizmánok készítése

Mivel a talizmánok szövegei és szimbólumai a szellemvilág hatóerőit jelenítik meg, így készítésük külön rítusok, szertartások elvégzését kívánja meg. A talizmánnak elkészítése után is hordoznia kell azokat az erőket, melyeket készítésekor a pap, vagy médium megidézett, hiszen csak így töltheti be hosszútávú funkcióját. A népi vallásosság (*minsujiao* 民俗教) már a legkorábbi időktől fogva igényelte az olyan varázspraktikákat, melyek megkönnyítették és segítették a mindennapi életet. A taoista papok vallási szolgálatként vezettek le temetéseket, jelöltek ki és szenteltek meg házhelyeket, gyógyítottak, ördögöt űztek. Miután a pap elvégezte a szertartásokat és talizmánokat készített, azoknak továbbműködve, a szertartás után is el kellett látniuk funkciójukat. Voltak talizmánok, melyeket ruhába varrtak, övre vagy nyakba akasztva viseltek, elégettek, sőt akár meg is ehettek. Délkelet-Ázsiában gyakorta tetoválják a testükre a talizmánokat, s a kínai közösség körében népszerű az is, hogy egy kisméretű arany fóliába csomagolva a bőr alá ültetik be[34]. Nem csak papírra festve készítenek talizmánokat. Léteznek kőbe vésett és medál formájú talizmánok is. A nagyobb, kőbe vésett talizmánokat ház előtt, útkereszteződésekben, folyók, tavak partján, falvakba vezető utak mentén egyaránt megtalálhatjuk. Felirataikban és megjelenésükben egyaránt az egyik szent hegyre, a Taishanra 泰山 utalnak. A kisebb medál formájú talizmánokat a templomokban árusítják, s rendszeresen a nyakba akasztva hordják. A nyakba akasztott talizmánokat van, amikor kis piros tasakokba csomagolják és így viselik.

Ha beteg volt egy háznál, akkor taoista papot hívtak, hogy az gyógyító szertartást végezzen. A pap a ház konyhától távol eső részében ideiglenes oltárt állított fel. Annak középpontjába a Sárga császár (*Huangdi* 黄帝) képe és oltárasztala került[35]. Ettől balra egy másik oltárt állítottak, mely a gyógyító szellemek neveit tartalmazta vörös alapon fekete írásjegyekkel (*fulu* 符录). Jobbra pedig Laozinek (*Taishang Laojun* 太上老君) állítottak oltárt. Ezek előtt volt a szertartás egyik legfontosabb kelléke, egy kis négyszögletes alakú asztalka[36], melyen a talizmáníráshoz szükséges eszközök voltak. Az asztalra sok mágikus ábrát és talizmánt aggattak, hogy megszentelt helyé változtassák az oltárt és környékét. Ehhez gyakran használták az Öt talizmánt (*wufu* 五符), illetve a

talizmán íráshoz használt eszközöket megszentelő talizmánokat. Külön varázsigéket (*zhou 咒*) mormoltak a víz, a dörzskő, a papír, a tus, az ecset megszentelésére. Ezen kívül még a talizmán festésekor, füstöléskor, a test megtisztításának szertartásakor, a száj megtisztításának szertartásakor, a szellemek megbékítésekor és az oltáron való áldozat bemutatásakor is. Ezeket a varázsmondásokat mindig háromszor hangosan elmondták, s csak utána kezdtek hozzá a talizmán megírásához. A beteg először füstölőt ajánlott fel a Sárga császár oltára előtt, négyszer meghajolt, majd elmondta a panaszát. Ekkor a pap megfestette a talizmánt, majd miután ráírta a „császári parancsra” (*chiling 敕令*) jelentésű írásjegyeket, az oltárra helyezte azt. Ott még vizet csepepentett rá, vagy a pap a szájából vizet köpött a talizmánra. Ezt követően felállt, összeütötte háromszor a fogait, majd visszavonult. A betegnek fehér papírba csomagolva, a bal kezében fogva kellett a további műveleteket elvégeznie. A talizmánt, vagy elégették és vízbe kavarva megitták (*fushui 符水*), vagy ruhába varrva, övre, nyakba akasztva viselték.

A papoknak a talizmánkészítést megelőzően ugyanazokat a szigorú előírásokat kellett betartania, mint bármely szertartás elvégzése előtt. Egy megtisztulási rítuson mentek keresztül, melynek során rituális fürdőt vettek, tartózkodtak a hús fogyasztástól és a nemi élettől. Mivel a talizmán festése rituális üvészetnek számít, így a festési előkészületeket és magát a festés közbeni tudatállapotot meghatározó alapelvek is nagy fontossággal bírnak. A legfontosabb alapelvek: a tudat (szív) nem mozog (*xinbudong 心不动*), a tudatot (szívet) gyakorolva érhetjük el a hatást (*lianxinganying 练心感应*). Nem az én festi meg a talizmánt, az énről el kell felelkezni[37] (*wangwo 忘我*), a szellem fényessége (*shenming 神明*) jelenik meg a művészetben.

Jóval egyszerűbben is hozzájuthatott egy beteg a neki megfelelő talizmánhoz. A népi naptár (*nongli 农历*) minden évben tartalmazta a fontosabb betegségeket gyógyító talizmánokat, illetve bármely templomban a születési adatainak a fölhasználásával azonnal megkaphatta a számára legjobban megfelelő talizmánt. Az általános ártó erők ellen ható talizmánok szabadon vásárolhatók, illetve elvihetők. Általában a nagy hagyományos ünnepekkor a templomokban megsokszorozódik a talizmánok száma, s pénzért árúsítják őket. Ugyanakkor az egyes istenségek ünnepei alkalmával csak egyféle, az éppen születésnapját ünneplő istenség talizmánjaihoz lehet hozzájutni. Így egy-egy típusú talizmánt csak az év egy-egy megfelelő időszakában készítenek, nem folyamatosan.

A papír hátoldalára ráfestik az eskü talizmánját és kepecsételik. Ezt az ujjlenyomat is helyettesítheti. Mindezek után megfogják a füstölőt, a talizmánt, a felajánlási pénzt és elégetik őket, közben az eskü szövegét mormolják.

A talizmán megfestésének előkészületei ezzel még koránt sem fejeződnek be. A fizikai és lelki megtisztulás rituális eljárásai és esküje után az egyes istenségeket külön-külön meg kell hívni a talizmán festésének helyszínére, mert csak jelenlétükkel segíthetik elő a talizmán spirituális erővel való megtöltésének folyamatát. A különféle segítő szellemek meghívásához háromszor ismételve mondják el a szellemekhez könyörgés imáját (*qingshenzhou* 请神咒). Ehhez, először meditatív állapotban, tisztán magukban fel kell idézni a megfestendő talizmán képét és istenét (*shen* 神). A talizmán formák (*fushi* 符式) és a varázsigéket (*zhou* 咒) elsajátítása után, nyugodtan ülve kell háromszor kifújni a szájon keresztül a levegőt, meg kell gyújtani a füstölőket és fel kell ajánlani az isteneknek. Ekkor mondják el az istenek meghívásának imáját (*qingshenzhou* 请神咒).

[40]

„Az Ég lelkei, a Föld lelkei, tisztelettel könyörgök a halhatatlanokhoz, budhákhoz és bodhiszattvákhoz, minden szellemhez . Tanítványotok XY, aki lakik (itt és itt) és a talizmánt megfesti (itt és itt) az alábbi helyen, ma este ezzel a három füstölőrúddal, mely több százmillió füstölő füstjével egyenlő, arra ösztökéli az Eget, s bízta a Földet, hogy támasson szelet, essen az eső, s gyűljenek a szerencsét hozó öt színű fellegek. Mély tisztelettel kérem a Kilenc Ég titokzatos isteni asszonyát, a Leghatalmasabb halhatatlan mestert, az Északi Merítő csillagainak urát, valamint (ezt és ezt) istenséget/eket (a talizmán parancsért felelős istenek), valamint (ezt és ezt) az égi Tao Őst, halhatatlant, buddhát, szellemet és szentet, hogy lépdeljenek szerencsés fellegeken ide, űzzék el az ártó erőket. A világ tíz irányába, a fent és lenti ürbe, keletre nyugatra, délre és északra, nincs hely, mit ne hatnának át, ne érnék el, tisztelettel kérem, hogy gyorsan-gyorsan jöjjenek. Tanítványotok XY, ma éjjel kér minden égi Tao őst, halhatatlant, buddhát, szellemet és szentet, hogy ereszkedjen alá, foglaljon helyet, űzze el az ártó erőket, s ajándékozzák meg a Tanítványukat szellemi erővel bíró talizmánnal. Arra vágnék, hogy a megfestett talizmán védje az Út törvényeit, óvjon, és tízezerszeresen hozzon áldást. Tanítványotok XY ismételten háromszor tisztelegve, legmélyebb tisztelettel könyörög segítségükért.

天灵灵，地灵灵，拜请仙佛菩萨，众神明。弟子 XY 家住 画符所在的地址 呼风唤雨，朵朵五彩

祥云，叩请九天仙女娘娘，太上仙师，北斗星君，……，……等诸天道祖，仙佛，神圣，脚踏祥云到此坐镇。十方世界，上下虚空，东西南北，无所不在，无处不到，恭请速速降临来也。弟子 XY 今夜求诸天道祖，仙佛，神圣降临坐镇，赐弟子灵验神符。但愿所书灵符，蒙获道法护佑，赐福，得以万分灵验。弟子 XY 再三拜请叩求。

Mindegyik talizmán, valamely istenség védnöksége alatt áll, mint ahogyan a gazdagsággal összefüggő talizmánokat az Öt gazdagság isten (*wucaishen* 五财神) felügyeli. Természetesen, mára nehézségekbe ütköznénk, ha minden talizmán védőszentjét pontosan be akarnánk azonosítani. A taoista gyakorlatban elegendő, hogy valamely fő szellemlény imáját és a talizmánfestés segítő szellemeinek az imáit mondják el. Ha a védőszellem ismeretlen, akkor egy Tao őst, halhatatlant, buddhát, szellemet vagy szentet invitálnak meg, hogy űzze el az ártó erőket. Miután végigmondták az imaszöveget, fennhangon bejelentik a talizmán megfestésének célját, majd a füstölőrudat belehelyezik a füstölőedénybe. Mindezek után összetett kézzel elmondják a papír, víz, tus, dörzskő és ecset imáit, valamint a hagyomány szerint, egy *Taishang Laojuntól* 太上老君[41] származó varázsszöveget.

Az papír varázsigéje (*chizhi zhou* 敕纸咒): Az Észak istene parancsára, e lapra festett talizmán űzze el a démonokat. Zhang, Zhang, minden szellemi erőt hordozó festményei elől, aki nem rejtőzik el, azt *Fengduba* száműzöm, gyorsan, gyorsan, mint a törvény parancsa!

北帝敕吾纸书符打邪鬼，张张皆神书，敢有不伏者，押赴丰都城，急急如律令。

A víz varázsigéje (*chishui zhou* 敕水咒): Ez a víz nem közönséges víz, hanem északi *rengui* víz. Mihelyt egy csöppje is a dörzskövet éri, azonnal felhő, s eső kél. A beteg, ha lenyeli, minden baját elmulasztja. Ha démonok nyelik le, akkor szétporladnak. Gyorsan, gyorsan *Sanqidijun* (A *yi* 乙, *bing* 丙, *ding* 丁 időszakok istenei.) parancsára!

此水不非凡水，北方壬癸水，一点在砚中，云雨须臾至，病者吞之百病消除，邪鬼吞之成粉碎，急急如三奇帝君律令。

A tus varázsigéje (*chimo zhou* 敕墨咒): A Jåde császár parancsa ez! Az isteni tus éget, formája mint a felhők és a ködök. Felsorakozik a kilenc csillag, az isteni tusrúd könnyedén dörzsölődik, mennydörgés a vészekre. Gyorsan, gyorsan, mint a törvény parancsa.

玉帝有敕，神墨炎炎，形如云雾，上列九星，神墨轻磨，霹雳纠纷，急急如律令。

A dörzskő varázsigéje (*chiyen zhou* 敕砚咒) : A Jåde császár parancsa, az isteni dörzskőnek négy iránya, fém, fa, víz, tűz, föld. Az isteni dörzskövet finoman dörzsöljük, mennydörgés fényesség. Gyorsan, gyorsan, mint a törvény parancsa!

玉帝有敕，神砚四方，金木水火土，神砚轻磨，霹雳电光芒，急急如律令。

Az ecset varázsigéje (*chibi zhou* 敕笔咒): Itt lakik az öt villám isten, s villámfényük felragyog. Fent a testünk és sorsunk védik, lent megkötözik a kísérteteket és elnyomják az ártó erőket. Minden halott és élő, a pusztulás útjára lép, csak én vagyok hosszú életű! Gyorsan, gyorsan, mint a törvény parancsa!

居收五雷神将，电灼光华，上则护身保命，下则缚鬼伏邪，一切死活灭道我长生，急急如律令。

Az előkészületi varázsmondások után még két varázsszöveget kell a talizmánt festő papnak elmondania. Az egyik az ecset megfogásának varázsigéje (*qubizhou* 取笔咒), míg a másik az ecset papírhoz érintésének varázsigéje (*xiabizhou* 下笔咒).

Az ecset megfogásának varázsigéje: Az isteni ecset elsöpör, a szellemek védelmezik, a zűrzavarból

így teremtenek békét és nyugalmat. A szellemeket legyőzik, s elnyomják az ártó erőket. Tiszteletemet fejezem ki a *Laozi* előtt. Gyorsan, gyorsan, a parancs legyen betartva!

神笔挥洒，众神护佑，藉以安宁，降魔伏邪，吾奉太上老君，急急如律令。

Az ecset papírhoz érintésének varázsigéje: Az Ég kerek, a Föld négyszögletes, hat parancs, kilenc pecsét. Én most leérintem az ecsetem, a tízezernyi szellem rejtőzzön el! Gyorsan, gyorsan, a parancs legyen betartva!

天圆地方，六令九章，吾今下笔，万鬼伏藏，急急如律令。

Ezek után elkezdődik a talizmán készítés egyik legfontosabb mozzanata magának a talizmán szövegnek és parancsnak a talizmán papírra történő leírása. A talizmán papír és tus színe egyaránt szimbolikus jelentőséggel bír. A színeknek Kínában legáltalánosabban az Öt változási állapottal (*wuxing* 五行) analóg rendszere terjedt el, így az egyes színek az egyes elemekhez kapcsolódnak. A leggyakoribb papír színek: a sárga, a vörös, a fekete és a fehér, de akadnak lila papírra írott talizmánok is. A leggyakoribb papír és tus színek kombinációi: sárga alapon fekete, sárga alapon vörös, vörös alapon fekete, fekete alapon fehér.

A talizmán írásakor öt fő részt különböztetünk meg[42]. Ezek: a talizmán parancs két írásjegye, a talizmán szöveg írásjegyei, a talizmán „epéje” (*dan* 胆) és a talizmán fejrésze. Csak így, írássorrendjüket figyelembevéve festik a talizmánokat. A manapság használt talizmánokon a fix részek (talizmán parancs, talizmán „epéje”) gyakran előre nyomtatva szerepelnek, így csak az egyes talizmán szövegeket és a fejrészt kell külön-külön beírni.

A talizmán parancs

A talizmán parancsa két írásjegyből áll. Ezek a *chi* 敕 és a *ling* 令. Ugyanezek az írásjegyek szerepelnek a császári ediktumok szövegében is. Ez is az egyik bizonyíték arra, hogy a taoista

vallást hierarchiájában, nyelvezetében, túlvilág elképzelésében számtalan módon inspirálta a világi uralkodás és hivatalnok rendszer szerkezete. Az ilyen parancsszavakat csak a panteon alacsony rangú istenségeinek neve fölé lehet írni. A hagyomány szerint a magasabb rangú istenek megsértődnének, ha csak így, egyszerűen megparancsolnának nekik valamit. Ha a talizmán parancsot az égi hierarchia egyik magasabb rangú istenségének nevében adjuk ki, akkor azt csak az istenség nevének leírása után, az istenség neve alá lehet leírni. A rangsorban középen elhelyezkedő isteneknek szóló talizmán parancs fölé ugyanakkor, a „tiszteletteljes parancsra” (*fengling* 奉令) írásjegyeket kell írni. Ha magasrangú istenségtől kérünk valamit, akkor a *chiling* írásjegyeket nem is használhatjuk, csak a *fenget*, úgy, hogy az istenség neve fölé írjuk. Ily módon invitálhatjuk meg otthonunkba a legmagasabb isteni erőket mint például: *Chenghuang* 城隍, *Mazu* 妈祖, *Wangye* 王爷 isteneket és a templomok védőszellemeit. Az írásjegyek betűtípusának is nagy fontosságot tulajdonítanak. A legáltalánosabb, legalacsonyabb rangú talizmánokon a hagyományos kínai írásjegyeket (*zhengkai ziti* 正楷字体) és a „fűírás” írásjegyeit (*caoziti* 草字体) használják. A középső kategóriába tartozó talizmánokon a pecsétírást (*zhuanziti* 篆字体), míg a legmagasabb rangú talizmánokon az úgynevezett „félíg írás félíg szimbólum” (*banzitu tishi* 半字图体式) formájú karaktereket.^[43] Ezek már sok szimbólumot és transzírásból származó elemet is magukba olvasztanak. A talizmánok többségénél a parancsot valamely istenség nevében adják ki, de vannak olyan talizmánok is, melyeken nem szerepel sem istennév, sem parancsszöveg. Ezek mindenre felhasználhatók, s erejük az őket megíró pap képzettségétől, s az égi hierarchiában betöltött rangjától függ.

A talizmán szövege

A talizmán parancs által betartandó üzenet a talizmán szöveges része. Sokszor csak egy-egy írásjegyet tartalmaz, de általában konkrét szöveges parancsot. Amikor csak egy írásjegyből áll, akkor mindig az ördögi, ártó erők elűzésére (*chu* 除), visszaszorítására (*zhen* 镇), megölésére (*sha* 杀), eliminálására (*jie* 解) vonatkozik. A konkrét szöveges üzenetek mindig bővebben írják le,

hogy milyen típusú erőt, jelenséget, vagy hatást akarnak vele megszüntetni. Ez már szorosan összefügg a talizmánok funkciójával. A mindennapi élet során a legáltalánosabban az alábbi típusokat használják.

Szerelmi és házassági varázslás talizmánjai, üzleti, mindennapi és gazdagság varázslás talizmánjai. Védő, tisztító, ártó szellemeket elűző varázslás talizmánjai. Mindezekon kívül más-más talizmánt használnak a különféle betegségekre, a terhes anyák védelmére, a gyermeksírás megszüntetésére, a rágcsálók elűzésére stb. Természetesen ezeknek a populáris talizmánoknak más, sokkal egyértelműbb szövegezésük volt, mint azoknak az ezoterikusabb talizmánoknak, melyeket egy-egy szertartás alatt használtak fel, vagy azoknak, melyeknek egy-egy elv, vagy természeti erő megidézése volt a célja. Ilyenkor, már nem hétköznapi kínai írásjeggyel íródott a talizmán, hanem valamilyen taoista archaizáló titkosírással. A hétköznapi talizmánok szövegei gyakran a „gyorsan, gyorsan a parancs szerint” (*jiji rulü lingchi* 急急如律令敕) jelentésű írásjegyekkel záródtak.

A talizmán “epéje”

A talizmánok legalsó részét epének (*dan* 胆) nevezik. Ez, egyfajta mágikus pecsét, lezárása a talizmánnak, mely kétféle karakterrel történhet. Mind a két karakternek mágikus erőt tulajdonítanak. Az egyik a *gang* 罡, mely a Göncöl bizonyos csillagainak[44] a neve, s a rajtuk lévő istenségeket idézi meg. A másik egy szimbolikus ábra. (ábra 1.) A taoista hagyomány szerint a *gang*ot a *yang* istenek (*yangshen* 阳神) talizmánjainak aljára, míg a másik jelet a *yin* isteneknek (*yinshen* 阴神) íródott talizmánok aljára kell leírni[45]. Mindkét jel leírását varázsszövegek mormolása kíséri. A varázsszöveg megfelelő sorát, mindig a mágikus jel megfelelő vonalának a meghúzása közben kell elmondani. Így a *gang* írásjegy leírasi módja a következő: „Nyíljanak meg az Ég kapui” (*kaitianmen* 开天门), utána a felső, a négyes (*si* 四) írásjegyet írjuk le. Majd „pusztítsuk el a démonok útját” (*shaguilu* 杀鬼路) következik, miközben a *zheng* 正 írásjegy vízszintes vonalát húzzuk meg. Ezek után a „nyíljon meg a Föld palotája, s öljük meg a démonkatonákat” (*kaidifu shaguizu* 开地府杀鬼卒) varázsszöveg következik, mely alatt befejezzük a *zheng* írásjegyet. Mindezek után még elmondjuk a „Szellem katonák, mint a tűz, oly gyorsan,

mindent a parancs szerint” (*shenbing huoji ru lüling* 神兵火急如律令) jelentésű szöveget, s kész is a mágikus pecsét. A másik szimbolikusabb ábra varázsszövege a következő: „Nyíljanak meg az Ég kapui, záródjon a Föld palotája, maradjon (nyitva) az Emberek (világának) ajtaja, szűkítsük a kísértetek útját, döfjük át a démon szívét, zúzzuk szét a démon máját - fém, fa, víz, tűz, föld.” (*Kaitiammen, bidifu, liurenmen, saiguilu, boguigan, jin, mu, shui, huo, tu* 开天门闭地府留人门塞鬼路搏鬼肝金木水火土)[46].

A talizmán fejrésze

A talizmánra legutoljára rákerülő három vonásnak (☐VVV) melyek a fejrészt alkotják, nagy jelentőséget tulajdonítanak. A hagyomány szerint, ezek keltik életre a talizmánt, ettől kezdve működik a rá írott talizmán-parancs és szöveg. Ezek a taoista panteon három főistenségének, a Három tisztának (*Sanqing* 三清) az erejét szimbolizálják, mely a taoista hit szerint létrehozza a világ dolgait. Hasonló ez a taoista szertartások szobor felélesztő rítusaihoz is, mely során a pap a szertartás egy bizonyos pillanatában felélesztí az istenség szobrát oly módon, hogy a szemét ráfesti. Ugyanígy a talizmánt is, e szertartás végeztével élőként kezelik. A három vonás közül elsőként, a középsőt festik meg, majd a két szélsőt. A talizmánnak így alakul ki a három fő része. A feje, mely tartalmazza a talizmán parancsot és a talizmán felélesztéséhez szükséges jeleket. A teste, mely a talizmán konkrét üzenetét hordozza, és a lába, mely a lezáró mágikus pecsétet helye. Mindezekon kívül a talizmánok papírján az őket kibocsátó, készítő templom, szentély vagy pap pecsétjének is szerepelnie kell, ez is igazolja „hivatalos” mivoltukat. (ábra 2.)

A talizmán megfestése után még el kell mondani az úgynevezett talizmán parancs varázsigét (*chifuzhou* 敕符咒). Az hagyomány szerint a talizmán akkor lesz a leghatásosabb, ha még az elején, az isteneket meginvitáló rítus során meggyújtott füstölőrúd, a festés befejezésével még nem égett le a feléig. A talizmán parancs varázsigéje ekkor számít a leghatásosabbnak.

A fentebb leírt talizmánkészítő rítusok mind, az alacsonyabb kategóriába sorolt, mindennapos használatra készült talizmánokra vonatkoznak. A magasabb kategóriába sorolt talizmánok túlnyomó többségét, a pap kanonikus prototípus alapján festi meg. A taoista templomokban is őriznek még fadúcokat, melyeken a leggyakrabban nyomtatott talizmánok hagyományozódnak tovább.

Fel a hegyekbe, át a vizeken

Ha arról kérdeznak, hogy miként vágjunk neki a hegyeknek[47], én, az *Egyszerűséget* *Átölelő* azt felelem, hogy mindenki, aki a Taot gyakorolja, s gyógyító szereket gyűjt[48] (*yao* 药), valamint meg akar szabadulni a világi zűrzavartól, s rejtve él, mind a hegyekbe megy (*rushan* 入山). De aki nem ismeri a hegyremenetel módját, az bajba kerül. Ezért tartja a mondás: „A *Taihua*-hegy *太华* lábánál szétszórt csontok fehérленek”. Mindez azt jelenti, hogy bár egy oldaláról megismerhetünk egy dolgot, mégsem tudunk mindenre felkészülni. Bár az életet keressük, mégis erőszakos halállal halunk. A hegy mérete nem számít, mindnek vannak istenei és szellemei[49] (*shenling* 神灵). Ha a hegy nagy, akkor a hegy istenének az ereje is nagy, s ha kicsi, akkor a hegyi isten ereje is csekély. Ha anélkül megyünk a hegyekbe, hogy ismernénk annak a módját[50] (*shu* 术), biztosan bajba kerülünk. Betegségtől, sérüléstől, rémülettől nem érezzük magunkat biztonságban. Lehet, hogy fényeket, árnyékokat látunk, vagy furcsa hangokat hallunk. Máskor meg, egy nagy fa, bár nincs szél magától kidőlhet, vagy egy sziklaszirt minden ok nélkül hullhat alá agyonzúzva az embert. Ezekről az utazó megzavarodik, s zavartságában egy mély völgybe zuhanhat. Tigris, farkas és mérgező rovarok lehetnek ártalmunkra[51]. Ezért ne vegyük könnyedén azt, amikor a hegyekbe megyünk. Megfelelő a 3. és a 9. hónap, mert akkor a hegyek nyitva vannak. Válasszunk ki ekkor, a megfelelő hónapban egy szerencsés napot és egy szerencsés órát. Ha a dolgunk régóta nem tudjuk már elintézni, s késedelmes lenne megvárni ezen hónapok valamelyikét, akkor az is lehet, hogy csak a napot és az órát válasszuk ki. Bárki, aki nekivág egy hegynek, mindig a megfelelő módon, hét napon keresztül kell böjtölnie, s meg kell tisztítania magát, nem mehet oda piszkosan. Övén kell, hogy viselje a hegyremenetel talizmánjait (*shengshanfu* 升山符), és amikor elhagyja otthonát, akkor egész testén a három-ötös módszert (*sanwufa* 三五法) kell alkalmaznia. Továbbá, azokban az években, amikor az öt hegy nem szerencsés, vagy amikor a kilenc tartományban[52] szegénység sújt, s hirtelen ártalmas erők jelennek meg, akkor az uralkodó nem tud hosszan működni. *Zhou herceg* 周公, *Chengming Lu* 城名录 című műve alapján: „Amikor az Égalatti felosztott területeit eléri a járvány, lehet ellene védekezni (*bi* 避), de imával, áldozatokkal[53] (*rang* 禳) nem megyünk semmire”. A lakhelyekkel, házakkal és a hegyekkel,

szirtekkel is így van ez. Ezenfelül, óvakodjunk az év első és második hónapjában a *jia, yi, yin, mao*[\[54\]](#) időszakokban a keleti, a negyedik és ötödik hónapokban a *bing, ding, si, wu* időszakokban a déli, a hetedik és nyolcadik hónapban a *geng, xin, shen, you* időszakokban a nyugati, a negyedik hónap *wu, ji* időszakokban a középső és a tizedik, tizenegyedik hónap *ren, gui, hai, zi* időszakokban pedig az északi hegyre való felmeneteltől. Ne menjünk fel ilyenkor a *Taihua* 太华 hegyre, a *Huo* 霍山 hegyre, a *Heng* 恒山 hegyre, a *Tai* 太山 hegyre, vagy a *Songgao* 嵩高山 hegyre. Tartsuk be a hegyek tilalmas időszakait, ha ezeket nem vesszük figyelembe, akkor tilos felmenni a hegyekbe. Mindezekon felül, a régi dolgokban lévő lelkek (*jing* 精) emberi formát tudnak öltetni, ezzel félrevezetik és próbára teszik az embert. Csak akkor, amikor tükörbe néznek nem tudják leplezni igazi formájukat (*zhenxing* 真形). Ezért régen minden hegyre induló taoista, egy kilenc *cun* 寸 átmérőjű fényes tükröt viselt a hátára akasztva. Így még a legöregebb démonok sem merték megközelíteni. Ha jött valaki, hogy próbára tegye, akkor csak megfordult, s így mikor az belenézett a tükörbe, ha halhatatlan, vagy jó hegyi szellem volt, akkor emberi alakot vett fel. Ha viszont madár, állatszellelem, vagy ártó démon volt, akkor ha a tükörbe nézett, feltűnt (igazi) formája. Ezenfelül, ha öreg démonnal van dolgunk, a tükröt felé fordítva, hátrafelé kell haladnunk, hogy belenézzen. Ha öreg démon (*laomei* 老魅), akkor nincsenek sarkai, de ha vannak, akkor hegyi szellem (*shanshen* 山神). Egyszer régen, amikor *Zhang Gaita* 张盖蹋 és *Ou Gaocheng* 偶高成 a *Shu*-beli[\[55\]](#) 蜀 *Felhő terasz*-hegyen 云台山 lévő remetelakjában meditált, hirtelen egy ember bukkant föl. Sárga színű egyszerű ruhát és turbánt viselt. Odalépett eléjük és azt mondta: „Nem zavarom a Tao mestereit fárasztó, visszahúzódó elvonultságukban?”. Ekkor mindketten megfordultak, s belenézve a tükörbe egy szarvast láttak. Megkérdezték tőle: „Te egy hegyi öreg szarvas vagy, hogy merészelsz hát becsapva minket, emberi formát öltetni?”. Még be sem fejezték mondókájukat, mire az ember szarvassá változott és elment[\[56\]](#).

A *Linlü*-hegy 林慮山 lábánál volt egy pavilon, melyben kísértetek (*gui* 鬼) tanyáztak. Mindig, amikor valaki megszállt ott, vagy meghalt, vagy megbetegedett. Esténként tízegynéhány nő és férfi jelent meg, sárgába, fehérbe, feketébe öltözve. Legutóbb, amikor ott éjszakázott, *Bo Yi* 伯夷 is találkozott velük. Lámpást gyújtott, gyertyát égetett és szent szövegeket recitált. Éjjel aztán tízegynéhány ember jelent meg, leültek *Bo Yi*-vel szemben és elkezdtek játszani. *Bo Yi* tükrét[\[57\]](#) lopva feléjük irányította, s látta, hogy valójában egy farka kutya ül ott. Gyertyát ragadott és felállt. Úgy csinált, mintha véletlenül megégetné az egyikük ruháját. A ruha égett szőrszagot árasztott. *Bo*

Yi megragadta a kísértetet és ruhájába rejtett késével ledöfte. Először emberi kiáltás hallatszott, majd miután a kísértet maghalt, kutyává változott. Ezek után a többiek mind elmenekültek és ezt követően már nem kísértettek ott többet. Ekkora hát a tükör ereje.

Amikor egy nagy jártasságra szert tett mester vág neki a hegyeknek, akkor magával viszi a *Három uralkodó belső fejezetei* (*Sanhuang Neiwen* 三皇内文) című könyvet, valamint az *Öt szent hegy valós formájának rajza* (*Wuyue zhenxiang tu* 五岳真形图) nevű ábrát[58], melyek tartalmazzák a hegyi szellemek megidézésének módját. Ezenfelül a szellemek lajstromát[59] (*guilu* 鬼录) alapul véve, megidézi a terület földistenét, a hegyek magas rangú szellemeit és az otthonok védőszentjét, hogy segítségüket kérje. Ezért a fák és kövek ártó szellemei (*guai* 怪), a hegyek és folyók lelkei (*jing* 精) nem mernek megjelenni, hogy próbára tegyék őt. Ezek után felrajzolva a hetvenkét szellem védő talizmánjait (*fu* 符), elkészíti az ártó erők elleni pecséteket (*zhang* 章), valamint a vörös hivatali pecséteket[60] (*guanyin* 官印) és a *baoyuan* 包元 12 pecsétet (*yin* 印). Ahol lakik, ott lepecsételi velük a négy égtájat, az ártó erők így nem merik megközelíteni. Ekkor megragadja a Nyolc erő pálcáját (*baweizhijie* 八威之节) és az övére akasztja *Lao zi* jáde könyvét[61] (*Laoziyu* 老子玉策). Ezek után parancsolni tud a hegy isteneinek, így azok hogyan is mernének az ártalmára lenni.

Zheng Jun 郑君 így beszélt nekem erről, de valójában nem tudok mindent ezekről a dolgokról. Mesterem mindig azt mondta a tanítványainak: „Ha valaki a Taot kutatja, s közben aggódik családjá elszegényedése miatt, s aggasztja az, hogy elveszti hivatali pozícióját, vajon elérheti a Taot? Az a baj, ha az elszántságtok nem komoly, csak a közelinek szentelitek figyelmetek, s a távolit felejtitek. Az ilyen ember hallván ezt, öröme elszáll, elkomolyodik, s nem marad ott tovább. Hirtelen elmegy, nyomát sem látni. A legkissebb haszna sem származik ebből. Sőt, hatalmas és vég nélküli lesz a kára. Vajon hogyan is merülhetne ki a legfelsőbb beszéd lényege, s valósulhatna meg a leghatalmasabb határtalanság.”

Én, az *Egyszerűséget Átölelő* azt mondom, hogy a hegyremenetel szempontjából a legtiltottabbak, az első hónap[62] *wu*, a második hónap *hai*, a harmadik hónap *shen*, a negyedik hónap *xu*, az ötödik hónap *wei*, a hatodik hónap *yin*, a hetedik hónap *jie* és *zi*, a nyolcadik hónap *shen* és *zi*, a kilencedik hónap *yan*, a tizedik hónap *chen* és *wei*, a tizenegyedik hónap *yi* és *chou*, valamint a tizenkettedik hónap *yan* időszakai. A legjobb napok pedig, a *jiazi*, *jiayan*, *yihai*, *yiyi*,

yiliao, bingxu, bingwu, bingchen. A fentebb leírt napok nagyon szerencsések. Továbbiakban, én az *Egyszerűséget Átölelő*, a *Kilenc ég titkos feljegyzései (Jiutianbiji 九天秘记)*, valamint a *Nagy egy rejtett elsőse (Taiyidunjia 太乙遁甲)* című könyvek alapján azt mondom, hogy a hegyremenetel szempontjából a hosszú hónapokban (*dayue 大月*) tiltott a harmadik, a tizenegyedik, a tizenötödik, a tizennyolcadik, a huszonnegyedik, a huszonhatodik, a harmincadik nap. A rövid hónapokban (*xiaoyue 小月*) pedig az első, az ötödik, a tizenharmadik, a tizenhatodik, a huszonhatodik és a huszonnyolcadik nap. Ha ezeken a napokon megyünk a hegyekbe, akkor biztosak lehetünk benne, hogy a hegy szellemei és istenei próbára tesznek majd bennünket, s amit keresünk, azt nem érzük majd el, amit csinálni akarunk, az nem válik majd valóra. Mindegy, hogy taoista mesterek vagyunk, vagy közönséges halandók, ha ezeken a napokon megyünk fel a hegyekbe, akkor nem lesz szerencsénk, sőt ártalmunkra is válhat. Tigrissel, farkassal, mérges rovarokkal fogunk találkozni. Én az *Egyszerűséget Átölelő* azt mondom, hogy az Ég és a Föld dolgaiban, a *yinyang*, a jószerencse és balszerencse váltakozásában, nehéz minden részletet kiismerni, oly sokféle is az. Én sem azt nem mondom, hogy mindezek a dolgok bekövetkeznek, de azt sem merem garantálni, hogy nem fognak bekövetkezni. *Huang Di 黄帝* és *Tai Gong 太公* is hittek ebben, s korunkban is, az intellektuális *Yan Jun 严君* és *Sima Qian 司马迁* erre támaszkodtak. Ezenfelül a klasszikusok és a kommentárok is úgy sorolták be a naptárakat, mint amelyek világosan megmutatják az egyes évszakok kemény (*gang 刚*) és lágy (*ruo 柔*) napjait. Egy régi vers szerint: „Csak a *wu* napok a szerencsések”. Az eredete ennek az, hogy az uralkodó felállította a nagy csillagjós (*taishi 太史*) hivatalát, birtokot adományozott hozzá és címet, s ha volt valami dolga, akkor az ősök templomában szertartást mutatott be az Égnek és a Földnek, s kiválasztották a legjobb csillagállást. De, a mai okoskodók, nagyképűen el akarnak szakadni ettől a szokástól, így végzik dolgaikat. Szégyellenék a jó napot kiválasztani. Hát nem butaság ez? Én mindig megvizsgálom a hegyremenetel körülményeit. Ha nem jó az időszak és a nap, akkor alapos vizsgálat után egy jót kell találni. Nem lehet meggondolatlanul a hegyekbe menni. A *Yuling jing 玉铃经* című könyv szerint: „Ha egy szent hegyre akarunk felmenni, akkor feltétlenül ismernünk kell a *Dunjia 遁甲* írásokban lévő titkos varázstechnikákat”, de ezek az írások nem veszik figyelembe az átlag embereket és nagyon bonyolultan beszélnek ezekről a dolgokról. A *Lingbao jing 灵宝经* azt írja: „Amikor a hegyekbe megyünk, akkor a védett (*baori 保日*) s helyes (*yiri 义日*) napok a megfelelőek. Ha ilyen napokon megyünk, nagy

szerencsében lesz részünk, de ha egy előre determinált napon (*zhiri* 制日), vagy ártó napon (*fari* 伐日) megyünk, akkor bizonyos, hogy maghalunk”. Nincs ez itt sem jobban kifejtve. Jómagam, amikor még fiatalon a hegyekbe akartam menni, mindezekből kiindulva felkerekedtem, hogy tanulmányozzam a *Dunjia* írásokat. Azok több, mint hatvan tekercsből álltak. Mivel a hegyremenetelről nem lehet mindent a legrészletesebben és a legkifinomultabban leírni, ezért kivonatosan, kézírásos formában összegyűjtöttem a legfontosabb vezérelveket, így már a zsákomban magammal tudtam vinni. Ezeket nem fogom most írásban továbbadni. Most, csak röviden tárgyalom ezt a kérdést azért, hogy azokból, akik jó ügyben akarnak a hegyekbe menni, hogy megkeressenek olyan embereket, akik tudják ezeket a dolgokat, ne legyen hiány a világban. A *Dunjia jing* azt mondja: „Aki a Taot akarja kutatni, az az Ég által befogadó napokon (*neiri* 内日) és a befogadó órákban (*neishi* 内时) az ártó démonok kiűzésére mutassa be a talizmánokat (*fu* 符) és a szövegeket (*shu* 书), s az Ég által ellenőrzött napokon (*tiannari* 天禽日) és órákban (*tiannashi* 天禽时) menjen fel a szent hegyekbe. Aki azt akarja, hogy az ártó erők (*xie* 邪), tigrisek, farkasok, mérges rovarok, rablók ne merjék megközelíteni, az akkor induljon neki, amikor az Ég elrejtí (*tiancang* 天藏), s akkor menjen a hegyekbe, amikor a Föld ajtóul szolgál neki ehhez (*dihu* 地户). Általában a hat *gui* napon az Ég megóvó, s a hat *ji* napon a Föld ajtóként szolgál”. Ezen kívül még azt is olvashatjuk: „Aki meg akar szabadulni a világi zűrzavartól, s elmegy egy szent hegyre, hogy ne érje baj, az első holdhónap *dingmao* napját válassza, valamint a *yinde* nevezetű órát 阴德时, amit Ég szívének (*tianxin* 天心) is neveznek. Ekkor rejtőzhetünk el a világi zűrzavar elől. Ha lenyugszik a nap, s nem világít se a nap, se a hold, akkor nem látszanak sem az emberek, sem a démonok”. Ezenkívül még azt is olvashatjuk: „Az, aki a halhatatlanságot kutatva egy szent hegyre megy, az válassza a hat *gui* nap és a hat *gui* óra valamelyikét, ezt még Ég hercegének (*tiangong* 天公) is nevezik. Ekkor bizonyosak lehetünk benne, hogy megváltást nyerünk (*dedushi* 得度世)”.

A *Dunjia jing* azt mondja: „Amikor hegyi erdőségbe megyünk, akkor a bal kezünkkel szedjük *qinglongkor*^[63] 青龙 „isteni füvet” (*shangcao* 上草), törjük ketté és *fengxingkor* 逢星 rakjuk le, majd haladjunk át rajta *mingtangkor* 明堂 és hatoljunk be a *yinzhongkor* 阴中. Végezzük el *Yu* lépéseit^[64] 禹步 és mondjuk el az alábbi varázsszöveget háromszor: „*Nuokao* 诺靠 és *Taiyin*

太阴 generálisok, csak nekem nyissátok meg az utat, nagy unokátoknak *Wangjian*nak 王甲. Ne nyissátok meg másnak. Aki pedig rámnéz, az gondolja azt, hogy egy rőzsenyaláb vagyok, s mert nem látnak meg engem, ne véljenek embernek”. Ekkor törjük ketté a kezünkben tartott füvet és helyezzük a földre. A bal kezünkbe fogjunk földet és kenjük el az orrunkon és a száj-orr közötti részen. A jobb kezünkbe fogjunk füvet, s takarjuk el vele magunk. Bal kezünket nyújtsuk előre, s végezzük el a *Yu* lépéseit, amikor a hat *gui*hoz érünk, akkor tartsuk vissza a lélegzetünket és maradjunk egyhelyben nyugodtan. Ekkor sem ember, sem démon nem fog meglátni minket”. Általában a hat *jiat*[65] tekintjük *qinglong*-nak, a hat *yit fengxing*-nek, a hat *binget mingtang*nak, a hat *dinget yinzhong*nak.

A víz és a tűz trigrammja kiegészítik egymást. Egyet, majd mégegyet, egy nyom nem jó, kilenc nyom, ami számít. Ehhez hozzávesszük azt, hogy egy lépés hét *chi*[66] 尺, ez összesen huszonegy *chi*. Ha hátratekintünk kilenc nyomot látunk.[67] Mégegyszer elmondva a *Yu* lépésének módját: egyenesen állunk, előre rakjuk a jobb lábat, a bal láb hátul marad. Majd ismétljük ezt újra előre. A bal láb követi a jobbat és mellézár. Ez az első lépés. Ismételten haladjunk előre a jobbal, majd a ballal, ezután a jobbal kövessük a balt és zárjuk mellé. Ez a második lépés. Majd haladjunk előre ismételten a jobbal, a bal követi a jobbat és mellézár. Ez a harmadik lépés. Ezekkel együtt válik teljessé a *Yu* lépéseinek módszere.[68] Mindenki, aki az Égalatti száz módszerét gyakorolja, ismernie kell a *Yu* lépéseit. Nem elegendő ha egyedül csak a módot ismerjük. Én, az *Egyszerűséget Átölelő* azt mondom, hogy ahogy a *Lingbao jing*ben meg van írva: „Mi is a „értékes” nap (*baori* 宝日) jelentése? Amikor az Égi törzsek és a Földi ágak közül, az első megszüli[69] a másodikat, azt nevezzük „értékes” napnak. Ezt alkalmazhatjuk a *jiawu* és a *yisi* napokra. A *jia* az fa elemű, a *wu* az tűz elemű. A *yi* is fa elemű, míg a *si* tűz elemű. Ez azért van, mert a tűz a fából születik. Ezenkívül, mit is jelent a „megfelelő” nap (*yiri* 义日)? Amikor az Égi törzsek és a Földi ágak közül, a második szüli meg az elsőt, azt nevezzük „megfelelő” napnak. Olyan ez, mint a *renshen* és a *guiyou* napoknál. A *ren* víz elemű, a *shen* fém elemű. A *gui* is víz elemű és a *you* fém elemű. Ez azért van, mert a víz a fémből születik. Mit jelent a „előre determinált” (*zhiri* 制日) nap? Amikor az Égi törzsek és a Földi ágak közül az első legyőzi a másodikat, azt nevezzük „előre determinált” napnak. Olyan ez, mint a *wuzi* és a *jihai* napoknál. A *wu* föld elemű, a *zi* pedig víz elemű. A *ji* is föld elemű, a *hai* pedig víz elemű. Az öt változási állapot jelentése alapján, a föld legyőzi a vizet. Mit jelent az „ártó” (*fari* 伐日) nap? Amikor az Égi törzsek és a Földi ágak közül a második győzi le az elsőt, azt nevezzük „ártó” napnak. Olyan ez, mint a *jiashen* és a *yiyu* napoknál. A *jia* fa elemű, a *shen* pedig

fém elemű. A *yi* is fa elemű, a *you* pedig fém elemű. A fém, márpedig legyőzi a fát. A többi nap is hasonlatos ehhez. Ezek alapján végigkövetve, a többi nap természetét is megismerhetjük. Én, az *Egyszerűséget Átölelő* azt mondom, hogy ha egy szent hegyre akarunk menni és már elmúlt a *jiazi* „nyitott” nap (*kaichuri* 开除日), akkor öt darab öt színű, egyenként öt *cun* szélességű anyagot akasszunk fel egy köre, így amiért megyünk, azt sikerrel elérjük. Továbbá, a hegyremenetelkor, az a jó, ha ismerjük a Hat *Jia*[70] titkos imáját. Ez így szól: „Minden fegyveres és harcos, aki megközelít, álljon csatasorba és menjen előre”. Ezt a kilenc írásjegyet titkon ismételtessük. Jelentősége pedig az, hogy nem lesz olyan ártó erő, amit ne űzne el, s aki a Taot keresi, nem fogja megzavarni semmi. Én, az *Egyszerűséget Átölelő* azt mondom, hogy a hegyek közt a „hegyi lelkek” (*shanjing* 山精) formára olyanok, mint egy hátrafelé menő féllábú kisgyermek[71]. Szeretnek ezek az emberek kárára lenni. Ha valaki egy hegyre megy és éjszaka hangos emberi hangokat hall, akkor azt tudnunk kell, hogy annak a szellemlénynek a neve, mely a hangokat kiadja: *Qi*[72] 麒. Ha tudjuk a nevét és elkiáltjuk, akkor nem mer majd ártalmunkra lenni. A másik neve *Renei* 热内, mindkettőt kiálthatjuk. Továbbá van olyan hegyi lélek is, mely egy dobhoz hasonlít és vörös a színe. Egy lába van és úgy hívják, hogy *Hui* 晖. Van olyan is, amelyik egy kilenc *chi* magas emberhez hasonlít, szőr kabátot és bambuszból font kalapot visel. Őt úgy hívják, hogy *Jinlei* 金累. Van, amelyik egy öt színű sárkányhoz hasonlít, melynek vörösek a szarvai. Ennek a neve *Feifei* 飞飞. Ha meglátjuk ezeket az erőket, s elkiáltjuk a nevüket, akkor nem mernek ártalmunkra lenni.

Én, az *Egyszerűséget Átölelő* azt mondom, hogy a hegyekben vannak nagy fák, melyek közül van, amelyik tud beszélni. De nem a fa tud beszélni, hanem a benne lévő szellem, amelyet *Yunyang* 云阳 hívnak. Ha elkiáltjuk a nevét, szerencsénk lesz. A hegyekben este, az aki tűz fényét látja, amit már régóta elszáradt fák keltének, az ne is lepődjön meg ezen. Ha a hegyen éjszaka idegeneket (*huren* 胡人) látunk, akkor tudnunk kell, hogy azok a réz és a vas lelkei. Ha látunk egy *Jinbelit* 秦, akkor az egy százéves öreg fa lelke, ne is lepődjünk meg ezen. Egyik sem lesz ártalmunkra. Ha egy hegyi patakban látunk egy hivatalnokot *shi* 史, annak a neve *Sijiao* 四徼, elkiáltva a nevét szerencsénk lesz. Ha egy nagy kígyót látunk a hegyen, amelyik a fején turbánt visel, akkor azt *Shengqing* 升卿 hívják. Ha elkiáltjuk a nevét, akkor szerencsénk lesz. Ha a hegyen egy hivatalnokkal találkozunk, akinek csak a hangját halljuk, de nem látjuk az alakját, s kiabál ránk szakadatlan, akkor dobjunk meg egy fehér kővel, hogy abbahagyja. Másik módszer az,

hogy egy nádbotot lándzsaként használva megdöfjük, s akkor szerencsénk lesz. Ha a hegyen látunk egy szellemet, amelyik megállás nélkül kiabál hozzánk élelmet kérve, akkor azt egy fehér lándzsával dobjuk meg, s attól rögvest meghal. A hegyen a szellemek gyakorta összezavarják az embert, s ettől eltévedünk, de ha egy nádbottal megdobjuk őket, akkor nyomban elpusztulnak. Ha egy *yin* napon a hegyen valaki Fehér „tigris hivatalnoknak” 虞史 nevezi magát, akkor az valóban tigris. Ha az „út urának” 路君, akkor az farkas. Ha „tisztéletreméltó vezetőnek” 令长, akkor egy öreg róka. Ha egy *mao* napon „idősebbnek” 丈人 nevezi magát, akkor nyúl. Ha „kelet apa királyának” 东王父, akkor jávorszarvas. Ha „nyugat anyakirálynőjének” 西王母, akkor őz. Ha egy *chen* napon „esők urának” 雨师 nevezi magát, akkor egy sárkány. Ha a „folyók nagybácsikájának” 河伯, akkor egy hal. Ha „bél-hercegnek” 肠公, akkor egy rák. Ha *si* napon „hatalmasságnak” 寡人 nevezi magát, akkor egy földoltáron lévő kígyó. Ha az „idők urának” 时君, akkor egy teknős. Ha egy *wu* napon „három hercegnek” 三公 nevezi magát, akkor egy ló. Ha „halhatatlannak” 仙人, akkor egy öreg fa. Ha egy *wei* napon „úrnak” 主人 nevezi magát, akkor egy juh. Ha „hivatalnoknak” 吏, akkor egy szarvnélküli folyami szarvas. Ha egy *shen* napon az „emberek urának” 人君 nevezi magát, akkor egy majom. Ha „kilenc miniszternek” 九卿, akkor egy emberszabású majom. Ha *you* napon „tábornoknak” 将军 nevezi magát, akkor egy öreg kakas. Ha „bebörtönzött bűnözőnek” 捕贼, akkor egy gyűrűs fácán. Ha egy *xu* napon valaki emberi nevet ad magának, akkor az egy kutya. Ha *chengyang* 成阳 úrnak nevezi magát, akkor egy róka. Ha egy *hai* napon a „szellemek urának” 神君 hívja magát, akkor egy disznó. Ha „nőnek” 妇人, akkor arany vagy jáde. Ha egy *zi* napon a „földoltár urának” 社君 nevezi magát, akkor egy patkány. Ha „természetfeletti embernek”, 神人 akkor egy rejtett szárnyú rovar. Ha egy *chou* napon „diáknak” 书生 nevezi magát, akkor az egy ökör. Csak ha tudjuk ezeknek az állatszellemeknek a nevét, akkor nem tudnak ártalmunkra lenni.

Ha arról kérdeznak, hogy ha rejtve élünk a hegyekben és mocsarakban, miként védekezhetnénk a mérges kígyók ellen, én az *Egyszerűséget Átölelő* azt felelem, hogy régen a

Yuandombok 圓丘 tele voltak nagy kígyókkal, de jó gyógyító szerekkel is. Amikor *Huangdi* 黃帝 fel akart menni a hegyekbe, *Guang Chengzi* 廣成子 azt tanította neki, hogy akasszon az övére realgárt[73] (*xionghuang* 雄黃) és a kígyók mind elmenekülnek majd. Most, ha *Wudu* 武都 realgárt viszünk magunkkal, olyan színűt, mint a kakastaréj, legalább öt *lianggal* 兩, s így megyünk a hegybe és az erdőségekbe, nem kell a kígyóktól tartanunk. Ha egy kígyó mégis megmarna, akkor tegyünk egy kevés realgár port a sebbe, s ha így megyünk fel a hegyre, akkor meggyógyulunk. Bár sokféle kígyó van, de csak a viperának és a *qingjin* 青金蛇 kígyónak a marását sürgető ellátni. Ha nem gyógyítjuk meg, akkor egy nap alatt végez az emberrel. Ha nem ismerjük a gyógyítás módját és a fent leírt két kígyó egyike megmar, akkor egy kis késsel vágjuk ki a sebből a húst és hajítsuk a földre és a húst égessük ki. Kis idő múlva az teljesen kiég és életben maradunk. Ezeknek a kígyók a hetedik és a nyolcadik hónapban a legmérgezőbbek. Ha nem marnak meg senkit, akkor a mérgük nem jön ki. Ekkor nagy bambuszokat és kis fákat harapdálnak, amitől azok kiszáradnak. Manapság az, hogy egy taoista a hegyekbe megy, s csak a Nagy módszereket (*dafang* 大方) ismeri, de nem ismeri a legalapvetőbb ártó erők elleni védekezés módját 避, az bizony helytelen. Ha még nem indultunk neki a hegyeknek, akkor először maradjunk otthon és készüljünk fel, tanuljuk meg a varázslatokat (*jinfā* 禁法). Vizualizáljuk (*si* 思) a napot, a holdat, a Vörös madarat, a Sötét harcost, az Azúr sárkányt, a Fehér tigrist, hogy védjék meg a testünket, s utána menjünk a hegyekbe és az erdőségekbe[74]. Baloldalunkról vegyünk három mély lélegzetet, tartsuk vissza. Kiengedve a hegyen és az erdőségekben koncentráljunk (*yisi* 意思) arra, hogy vörös a színe és mint a felhő vagy a köd, teljesen betérít több tíz *li* 里 területet. Ha velünk van valaki, nem számít hányan is vannak, parancsoljuk meg nekik, hogy álljanak sorba és a levegőt fűjük rájuk, s mindezek után ha rá is lépnének egy kígyóra, az moccanni se mer majd. Ezután már nem is fogunk kígyókkal találkozni. Ha ez mégis megtörténne, akkor álljunk a nappal szembe, vegyünk a bal oldalunkról három mély lélegzetet, tartsuk vissza. Helyezzük a nyelvünket a szájpadrásra (*shezhu tian* 舌柱天), kezünkkel varázsmozdulatot téve (*nian* 捻) zárjuk be az átjárókat, majd zárjuk be az Ég kapuját, csukjuk be a Föld ajtaját[75], majd valami eszközzel nyomjuk le a kígyó fejét és a kezünkkel körözzünk körülötte. Így a földre rajzolva börtönözzük be, s tartsuk vissza. Ezekután, akár föl is vehetjük, hogy játszadozzunk vele. Akár a nyakunk, fejünk köré is tehetjük nem mer majd megmarni minket. Magától mindez el nem múlik, ráköpve a levegőt nem lesz képes kimenekülni a börtönéből. Ha

mást harap meg egy kígyó, akkor ismét balról vegyünk három mély lélegzetet, fújjuk rá, és az mindjárt meggyógyul, nem fog kiújulni a fájdalma. Legyen később köztünk bár sok *li* távolság, mégis lehet így gyógyítani. Kiáltunk el az illető nevét, ha férfi, akkor a bal kezünk felől végezzük el a varázslatot, ha nő, akkor a jobbkezünk felől, s rögvest meggyógyul. *Jie* mester 介先生 módszere a következő. Ha a hegyekbe megyünk, hogy ott éljünk, akkor képzeletünkben jelenítsünk meg egy egyfejű, öt színben pompázó kígyót, majd tartsuk vissza a lélegzetünk és bambuszbottal, vagy fadeszkával nyomjuk össze, s döfködjük meg. Ezután balról végezzük el a *Yu* lépéseit. Képzeletünkben jelenítsünk meg sokezer százlábút úgy, hogy teljesen beborítsák a testét, majd távozzunk. Így sosem fogunk kígyókkal találkozni. Más módszer, ha szárított ginzenget és sisakvirágot kötünk a könyökünk alá. Vagy pedig bivalyszarv, vagy szarvasagancs égetésével füstöljük be a testünk. De *Wang Fangping* 王方平 realgár golyócskáit is magunkkal vihetjük. Van, aki disznófülsírból és pézsmából készült golyócskákat tesz a lábkörme alá. Mindnek megvan a maga haszna. Mivel a pézsmá és a vaddisznó is megeszi a kígyót, ezért lehet használni őket arra, hogy távoldartsák tőlünk a kígyókat. Mivel a *Lienri* 连日 madár és a *Ying* 蝇 teknős is megeszi a kígyót, azért a déli emberek, amikor a hegyekbe mennek, mindig visznek magukkal *Ying* teknős farkat és *Lienri* madár csőrt, ezekkel védekezve a kígyók ellen. Amikor megmarja őket egy kígyó, akkor ezzel a két dologgal dörzsölik be a sebet és azon nyomban meggyógyulnak. *Yunri* 云日 ennek a madárnak a másik neve. A déli emberek, amikor a hegyekbe mennek, visznek magukkal egy bambusz csövet, melyben élő és hangosan mocorgó férgek vannak. A férgek ha megérik, hogy hol van a kígyó, akkor elkezdenek izegni-mozogni a bambuszcsőben. Ekkor alaposan meg kell vizsgálni a füvet, s bizonyos, hogy meg fogjuk látni a kígyót. A nagyobb kígyók több *zhang* 丈 hosszúak, amikor a testük kitekergőzik és a férgek meglátják, akkor a lélegzetükkel meg tudják állítani. Ekkor a kígyó elpusztul. Amikor egy kígyó meglátja ezeket a férgeket, vízmosásban vagy vízparton, akkor lehet bármilyen nagy is, visszamenekül a folyó, vagy a völgy mélyére. Ezek a férgek, csak a víz felszínén tudják így elpusztítani a kígyót. Az emberek csak azt látják, hogy van valami a vizen, ami a vízzel egy színű, zöld és akkorának látják, mint egy kalapogomb. Egyenesen lemennek a vízbe, egészen a kígyó lakhelyéig, majd egy kis idő múlva a kígyó elpusztulva felemelkedik a víz felszínére. Ezért van az, hogy a déli emberek ebből a féregből készült porral gyógyítják a kígyó marta sebet, s ettől az rögvest begyógyul.

Vagy ha arról kérdeztek, hogy a Jangcétól délre lévő hegyek és völgyek között élő sok mérges és kártékony állat ellen hogyan kell védekezni, akkor én, az *Egyszerűséget Átölelő* azt mondom, hogy országunk magasan fekvő területein a föld kipárolgásai tiszták és harmonikusak. De

a különféle fejedelemségekben lévő szent hegyek esetében egyáltalán nem ez a helyzet. Most *Wu* 吳 és *Chu* 楚 államok földjein nagy a forróság, mocsarasok, párásak. Bár vannak jó szent hegyeik, mint a *Heng* 衡 és a *Huo* 霍, azért azokon is sok a mérgező élőlény. Van amelyiket *Duanhunak* 短狐 hívják, egy másikat *Yunek* 蜮, vagy *Shegongnak* 射工, de van még olyan is, amelyiket *Sheyingnek* 射影 neveznek. Ezek mind valójában vízben élő férgek. Olyan az alakjuk, mint egy ciripelő kabóca, nagysága, mint egy három *hes* 合 pohár. Van szárnya és tud repülni. Nincs szeme, de jó a hallása. A szájában van egy keresztben álló szerv, szarvszerűen hajló, mint egy íjpuska. Ha emberi hangot hall, akkor ez a szájában lévő szerv, mint egy íjpuska levegőt lő ki. A vízből nyilaz így az emberekre. Ha eltalálja a testünket, akkor megsebesülünk, ha az árnyékunkat találja el, akkor pedig betegek leszünk, de nem lesz rajtunk sérülés. Ha nem ismerjük, hogy hogyan gyógyítsuk, akkor meghalunk. A betegség, amit okoz, az olyan, mint a tífuszos láz, tíz napon belül belehalunk.

Vannak még a Homoki paraziták (*shashi* 沙虱), melyek egyaránt megtalálhatók a vizekben és a szárazföldön. Frissen, eső után, hajnal vagy alkonyat előtt, ha sétálunk vagy vizen gázolunk át, akkor hozzánk tapadnak. Csak amikor a forró nap kiszáritja a fűvet, akkor rejtőznek el. Méretük akkora, mint egy szőrszál vége. Először hozzátapadnak az emberhez, majd behatolnak a bőr alá és ott élnek. Ott szúrnak meg, mely szúrás bár kicsi, mégis nagyon megbetegszünk tőle. Tüvel el lehet távolítani őket. Színük olyan vörös, mint a cinóber, s ha a körmünkre rakjuk őket ott izegnek-mozognak. Ha nem szedjük ki, akkor behatolnak egészen a csontig, majd az egész testben körbe-körbe vándorolnak. Hasonlóan a *Shegonghoz* 射工, ezek is halálosak. Ha olyan területen haladunk át, ahol ilyen férgek vannak, akkor miután hazatértünk, azonnal tűzzel kezeljük át az egész testünket, ettől azok lepogyognak a földre. Ha viszünk magunkkal Nyolc dolog pézsmagolyócskákat (*Bawushexiangwan* 八物麝香丸), Világból megmentő golyócskákat (*Dushiwan* 度世丸), Életet megóvó golyócskákat (*Humingwan* 护命丸), Jåde kanna golyócskákat (*Yuhuwan* 玉壶丸), Rinocérosz szarv golyócskákat (*Xijiaowan* 犀角丸), Hét csillag golyócskákat (*Qixingwan* 七星丸), vagy Adenophorát *jimin* 芥菘, akkor a Homoki parazita és a *Duanhu* 短狐 ellen is védekezhetünk. De ha nem tudunk hozzájutni ezekhez a szerekhez, akkor az is jó, ha jó minőségű pézsmát viszünk magunkkal. Vagy, realgárt és fokhagymát együtt vagy külön összetörünk és abból készítünk golyókat, akkorákat, mint egy tyúktojás. Ha megcsípnének minket, akkor ezekkel a szerekkel kell bekenni a sebet és meggyógyulunk. Ihatunk vörös Amaratusból csavart levét is és be

is kenhetjük vele a sebet. Ettől is meggyógyulunk. A *Wujia* 五茄 gyökeret, a *Xiangou* 县钩 fűvet és a *Futeng* 蒹藤 növényt lehet egyszerre, vagy külön-külön is használni. Összemorzsolhatjuk és a levéből egy-két *shengnyit* 升 ihatunk is.

Továbbá, a *Shegong* 射工 férgek télen összebújnak a hegyekben és a völgyekben, s amikor nagy a hó, akkor ahol vannak, ott a hó nem tud összegyűlni, mert megolvasztja a felemelkedő lélegzetük. Itt kell ásni. Nem mennek egy *chinél* 尺 mélyebbre a földbe, ezért könnyen hozzájuk lehet jutni. Az árnyékban kiszárítva, por alakban magunkkal vihetjük. Nyáron saját maguk tartják tőlünk távol a *Shegong* férgeket. Ha a taoista mester ismeri az Egység varázslatának (*Yijin* 一禁) módszerét, a Barlangok száz varázslatát (*Dongbaijin* 洞百禁), az Örökké megőrző varázst (*Changzunjin* 常存禁), valamint az Igaz egység megőrzését (*Shouzhenyi* 守真一), akkor semmilyen mérgező lény nem mer majd a közelünkbe jönni, s nem is kell alkalmaznunk a sokféle gyógynövényt. Vagy ha megkérdezzük annak a módszeréről, hogy egy olyan taoistának, aki hegyen, vagy hegyi barlangban él, kell-e, hogy a teremtő erő birtoklásáért szorgoskodjon, vagy csak arra kell törekednie, hogy ne féljen a maláriás reumától? Én, az *Egyszerűséget Átölelő* azt felelem, hogy a *Jinbing* 金饼散 por, a *Sanyang* 三阳液 lé, a *Changxin* 昌辛丸 golyócskák és a különféle erős illatú zöldségek jók arra, hogy elviseljük a telet és a forróságot. A *Tuyao* 独摇膏 kenőcsöt, a *Yinyu* 茵芋散 és a *Xuanhua* 玄华散 port, a *Qiudi* 秋地丸 és a *Huangxue* 黄血丸 golyócskákat nem is kell, hogy ötven napnál tovább használjuk és tíz évig nem kell tartanunk a maláriás reumától. Ha az arany, vagy a cinóber nagy orvosságokat használjuk, akkor bár még nem emelkedtünk fel az úrbe, se nem levítálunk, nem fogunk elkapni semmiféle betegséget, még akkor sem, ha nagy széllal kell dacolnunk, vagy ha mocsárban fekszünk. Az, aki ezt a hét orvosságot használja, az a Tao gyakorlásában kezdő tanulónak számít. *Yao* 姚先生 mester csak a *Sanyang* 三阳液 levet használta, jégen aludt, s mégsem kapott hideglázat. Mindezek titkos módszerét *Jie* 介先生 mester és *Liang Youdao* 梁有道 kövön fekve, illetve ősszel és télen a széllal és hideggel dacolva kipróbálta már.

Ha annak a módjáról kérdeztek, hogy átgázolva a folyókon, átkelve tengereken hogyan védekezhetünk a kígyók és a sárkányok ellen, akkor én, az *Egyszerűséget Átölelő* azt felelem, hogy ha egy taoistának nincs mit tenni és vándorlása közben át kell kelnie egy nagy folyón, mindig

mielőtt belemegy a vízbe, törjön össze egy tyúktojást, keverje azt össze egy kevés rizslisztes füstölőporral egy vízzel teli edényben, majd mossa le magát ezzel, s nem kell félnie a széltől, a hullámoktól és a pikkelyes sárkányoktól sem. Ezenkívül viselje az övére akasztva a Keleti-tengeri kisfiú talizmánját (*Donghaixiaotongfu* 东海小童符), a Vizeket irányító talizmánt (*Zhishuifu* 制水符), a Halhatatlanok szigetének fatáblácskáját (*Penglaizha* 蓬莱札), s ezek távol fogják tőle tartani a vízben rá leselkedő ezernyi bajt. Mindezekon túl van még a *Liujia* háromszoros arany talizmán (*Liujiasanjin* 六甲三金符) és az Öt fa varázslat (*Wumujin* 五木禁) módszere. Mielőtt a folyóba mennénk, először ismételtessük az alábbi szent szöveget: „Szóljanak a dobok! A vizek ura vezessen előre, s védjen meg a sárkányoktól, a tízezernyi vész tűnjön el, s az ég legyen tiszta és fényes”. Mindezekon kívül az Arany bambuszlapos feljegyzések (*Jinjianji* 金简记) szerint, az ötödik holdhónap *bingwu* napján délben, zúzzuk össze az ötféle ásványt (*wushi* 五石) egy anyaggá. Az öt ásvány: a realgár (*xionghuang* 雄黄), cinóber (*dansha* 丹砂), auripigment (*cihuang* – arzéntrisulfid 雌黄), alunit (*fanshi* - alunit tartalmú agyagpala 矾石), malachit (*zengqing* 曾青). Mindezeket zúzzuk porrá, majd mossuk át *Jinhua* 金华 lével és tegyük egy hat-egy szent füstölőtartóba (*liuyishenlu* 六一神庐). Ezután rázzuk össze, s cimetfa (*guimu* 桂木) tűzén, keményfából készült faszénnel olvassuk össze bronzzá. Egy fiúnak és egy leánynak parancsoljuk meg, hogy hozzák a forró bronzot, s csináljunk a férfias-bronzból egy férfi kardot, s a nőies-bronzból egy női kardot. Hosszuk öt *cun* 寸 és öt *fen* 分 legyen. Mivel ez a föld (elem) száma, így ez elnyomja a vízszellemeket. Vigyük magunkkal ezeket, amikor vízben haladunk, s a sárkányok, az óriási halak és a vízszellemek nem mernek majd megközelíteni minket. Ha meg akarjuk ismerni, hogy a bronz vajon férfias vagy nőies, akkor parancsoljuk meg a fiúnak és a lánynak, hogy mindketten öntsenek vizet a bronzra, amikor az a tűzben vörössé változik. A bronz ekkor magától fog két részre válni. Az a része, amelyik kiemelkedik, lesz a férfias-bronz, amelyik besüllyed, lesz a nőies-bronz. Mindegyikre véssük rá a nevét, s ha vízbe akarunk gázolni, akkor a férfiasat viseljük a balunkon, a nőiest pedig a jobbunkon. De ha hajón utazunk és nem magunk megyünk a vízbe, akkor *yang* napokon viseljük a férfiasat, *yin* napokon pedig a nőiest. Ezenkívül, ha varázslatos írással (*tianwendazi* 天文大字) egy selyemanyagra rá van írva, hogy Észak istene (*Beidi* 北帝), s ezt magunkkal visszük, akkor az is védelmet nyújt a szél, a hullámok, sárkányok és a vízi férgek ellen.

Ha arról kérdezték, hogy miként védekezzünk a hegyekben, vizekben, templomokban és

csarnokokban lévő démonok ellen, akkor én, az *Egyszerűséget Átölelő* erre azt felelem, hogy azt a taoistát, aki mindig magával hordja az Égi vizek talizmánját (*Tianshui fu* 天水符), a Legfelsőbb uralkodó bambusz parancsainak talizmánját (*Shanghuangzhushifu* 上皇竹使符), a bambuszlapokra írt Laozit (*Laozizuoqi* 老子左契), az Igaz egység megőrzésének meditációs gyakorlatait (*Shouzhenyisi* 守真一) és vizualizálja (*si* 思) a Három hivatal (*sanbu* 三部) tábornokait, akkor a szellemek nem merik megközelíteni. Ezután tanulmányozzuk a Szellemek lajstromát (*guilu* 鬼录), hogy megtudjuk az Égalatti szellemeinek a neveit, a Fehér mocsár ábráját (*Baizetu* 白泽图), a Kilenc bronzedény feljegyzéseit (*Jiudingji* 九鼎记), s a szellemek maguktól eltűnnek. Majd együnk Fürjtojás-vörös kő golyócskákat (*chunzichishiwan* 鹑子赤石丸), valamint Malachit-éjjeli fényesség port (*Zengqingyeguangsang* 曾青夜光散). Ezen kívül Hagymamag-varjúszem golyócskákat (*congshiniaoyanwan* 葱实鸟眼丸), valamint nyeljük le Fehér kő-virág földanya port (*Baishiyinqimusan* 白石英祈母散). Mindezekről képesek leszünk meglátni a szellemeket és ekkor a szellemek félni fognak majd tőlünk.

Én, az *Egyszerűséget Átölelő* azt mondom, hogy van *Laozi* sárga udvar ölének 49 igazságának titkos talizmánja (*Laojunhuangting zhongtai sishijiu zhenmi fu* 老君黄庭中胎四十九真秘符). Amikor a hegyekbe és az erdőségekbe megyünk, akkor *jiayin* napon egy egyszerű fehér anyagra cinóberrel fessük rá, majd éjjel helyezzük egy táblára. A Nagy merítől (*Dadou* 大斗) csillagkép felé szertartásosan áldozunk egy kevés alkoholt és egy kevés húst. Mondjuk el a nevünket, hajoljunk meg ismételten. Helyezzük a talizmánt a ruhánk nyaki részébe és az védelmet fog nyújtani a hegyekben és folyókban lakó többszáz kísértet és többtízezer szellemlény ellen. Megvéd a tigrisek, farkasok, férgek és mérges kígyók, rovarok ellen is.

Mi szükséges ahhoz, hogy ha egy taoista a világi zűrzavar elől a hegyekbe, erdőségekbe akar menni? Megfelelő, ha ismeri az alábbi módszereket?

(BPZ.1. 5.db. talizmán)

Én, az *Egyszerűséget Átölelő* erre azt mondom, hogy az előbbieken lerajzolt öt talizmán, mind *Laojun*nek a hegyremenetelt elősegítő talizmánja. Cinóbervörössel fessük föl őket egy barackfából készült táblácskára (*taoban* 桃板) olyan nagy írásjegyekkel, hogy azok teljesen kitöltsék a táblát. Ezt helyezzük az ajtó fölé, a négy égtájra, a négy mellékirányba, út melletti fontos helyekre, utakhoz melyek lakhelyünkhöz vezetnek. Ötven lépésen belül ez elúzi a hegyi szellemeket, kísérteteket és démonokat. Ezenkívül rakjuk a ház gerendáira és oszlopaire, s mindezek megvédik nyugalunkat. A hétköznapi emberek, amikor hegyekben és erdőségekben laknak, vagy amikor nekivágnak a hegyeknek, mind alkalmazhatják ezeket és az élőlények nem lesznek ártalmukra. A következő három talizmánt egymás után írjuk rá egy táblácskára.

(Úgy vélhetjük, hogy ezek nem a Ge család hagyományába tartoznak)[76]

(BPZ 2. 2.db. talizmán)

Én, az *Egyszerűséget Átölelő* azt mondom, hogy a következők is *Laojun* hegyremenetel talizmánjai (*Laojunrushanfu* 老君入山符). A házon belül, a gerendákon és oszlopokon, mind hatásosak lehetnek. Amikor a hétköznapi emberek a hegyekben és erdőségekben laknak, vagy amikor nekivágnak a hegyeknek, mind jól használhatók.

(BPZ 3. 2.db. talizmán)

Én, az *Egyszerűséget Átölelő* azt mondom, hogy az alábbi talizmánokat egy halhatatlan, névszerint *Chen Anshi* 陈安世 tanította nekem. A hegyremenetel tigriseket és farkasokat távol tartó talizmánjait (*rushanpihulangfu* 入山辟虎狼符), cinóber vörös festékkal írjuk selyemre és tarsuk külön őket. Mindig hordjuk magunknál és négyet függesszünk fel oda, ahol lakunk. Amikor elmegyünk, fogjuk meg és vigyük magunkkal. Nagy szellemek titka ez. A hegyeket megnyitó talizmánok és az Ezer éves növény (*qiansuilei* 千岁蕾)[77] a szent hegyek kapuja. A (hegyeket) megnyitó (talizmánok) értékes írások, régi írásjegyekkel, melyeket aranytáblára, vagy jádelapokra írnak. Mind titkosak. Kissebb nagyobb különbségekkel, ilyenek az előbbi talizmánok is.

(BPZ 4. 1.db. talizmán)

Én, az *Egyszerűséget Átölelő* azt mondom, hogy az alábbi talizmánt *Laojun* viselte. Ez a száz szellem, a mérgeskígyók, tigrisek, farkasok isteni pecsétje (*shenyin* 神印). Véssük bele egy két *cun* ngyságú jujuba fa közepébe. Hajoljunk meg előtte ismételten és vigyük magunkkal, nagyon hatásos. *Chen Anshi* 陈安世 halhatatlan talizmánja, az Övön viselt hegyremenetel talizmán (*Rushanpeidaifu* 入山佩带符).

(BPZ 5. 3.db. talizmán)

Ezt a három talizmánt együtt rakjuk a bivaly és lóistáló jobb-bal oldalára, előre és hátra, ezenkívül a disznóól fölé. Megvéd a tigrisektől és a farkasoktól.

Ha annak a módszeréről kérdeztek, amiről régen lehetett hallani, hogy beszéltek voltak, akik vizen jártak, mások meg hosszú időn keresztül a víz alatt laktak. Én, az *Egyszerűséget Átölelő* erre azt felelem, hogy hagymalevet keverjünk össze cimetfával, s akkora golyócskákból, mint a *Wutong* 梧桐 fa magja szedjük be hetet, háromszor egy nap, három éven át. Ettől képesek leszünk járni a vizen. *Zheng* 郑君 mester azt mondta, hogy elég ha csak azt gyakoroljuk, hogy visszatartjuk a lélegzetünket ezer légzésütemig, s ettől hosszú időn keresztül fogunk tudni a víz alatt lakni, akár egy napig is. Ha hozzájutunk egy három *cun*, vagy annál nagyobb méretű valódi, *Tongtian* 通天 rinocérosz szarvhoz, faragjuk ki hallá és tartsuk a szánkban, s azzal menjünk a vízbe. A vizek három *chi* területen meg fognak nyílani előttünk, s így lélegezhetünk a víz alatt. Ha van egy olyan *Tongtian* rinocérosz szarvunk, amelyiken olyan vörös csíkok vannak, melyek mint egy fonál az elejétől a végéig végigfutnak rajta, töltsük meg rizzsel és rakjuk a tyúkok közé. Amikor a tyúkok ki akarják belőle csipegetni a rizsszemeket, akkor nem tudják majd csak néhány *cunra* megközelíteni, ettől megijednek és visszafutnak. Ezért nevezték ezt el a déli emberek *tongtiani* a tyúkokat riogató rinocérosz szarvnak. Ha ezt egy gabonahalomra rakjuk, akkor a tyúkok nem mernek majd összegyűlni ott. Ha nagyon ködös, vagy párás az éjszaka, akkor rakjuk ki az udvar közepére és az nem lesz nedves. Az ilyen szarvú állatok mélyen a hegységekben élnek. Sötét éjjeleken a szarvuk úgy világít, mint egy nádfáklya. Ha ebből a szarvból és mérgező anyagokból csinálunk egy főzetet, összekeverjük, akkor fehér hab jelenik meg rajta, felforr és megszűnik a mérgező ereje, s nem is tér

vissza. Ha a szarvat nem mérgező dologgal keverjük össze, akkor nem jelenik meg hab. Ezt, hogy mérgező-e vagy nem, a hab megjelenéséből tudhatjuk. Ha olyan idegen területen járunk, ahol mérgező férgek vannak, akkor mindig ha valaki az otthonában étellel, itallal kínál, először azt keverjük össze a rinocérosz szarvval. Ha valakit mérgező nyállal lőtték meg és haldoklik, akkor a szarvval nyúljunk a sebbe. A sebből hab jön ki és meggyógyulunk. A *Tongtian* rinocéroszszarv képes megszüntetni a mérgek hatását. Ez azért van, mert az állatok sokféle növényt esznek, melyek között vannak mérgezőek is. A növények között vannak szúrósak is. Az állatok ugyanakkor óvatosak a lágyszárú növények evésekor. Évenként egyszer, a hegyek sziklái között, az állatok elhagyják a szarvukat. Ha valaki megtalálja, akkor fából színre, mintázatra és formára ugyanolyan kell faragnia és azt kicserélnie az eredetivel, hogy a rinocérosz ne ismerje fel a különbséget. A következő évben a rinocérosz ugyanott fogja elhullatni a szarvát. Más rinocéroszok szarva is elúzi a gonoszt és védelmet ad a mérgek ellen, de nem olyan csodálatosan, mint a *tongtiani*. Vannak, akik Hat *wu* talizmánt (*Liuwufu* 六戊符) esznek ezer napon át, mások különféle vörös pókokat és hét *zhongnyi* 重 vizilovat kevernek össze, hogy Folyóisten vízitündér golyócskákat (*Fengyishuixianwan* 冯夷水 仙丸) csináljanak. Beveszik és ettől képesek lesznek a vízben élni. Elég csak a sarkunkat kenjük be ezzel és képesek leszünk a vízben járni. A fejkorpából aranyat csinál, s tőle a vas is lebeg a vízben, ilyen csodákra képes is ez.

Ha arról kérdeznék, hogy azok, akik a Taot gyakorolják, gyakran a hegyekben és az erdőségekben élnek, ahol sok a tigris és a farkas, hogyan védekezhetnek ellenük? Én, az *Egyszerűséget Átölelő* azt felelem, hogy régen az emberek, amikor a hegyekbe mentek, mind az övükre akasztva magukon viselték a *Huangshenyue* 黄神越章 pecséték lenyomatait. Szélességük négy *cun* volt és százhusz írásjegyből álltak. Ezt a sárpecsétet, felrakták a lakóhelyől a négy égtáj irányába kimért száz lépés távolságba, s a tigrisek, farkasok nem mertek e területen belülré jönni. Amikor vándorlásuk közben friss tigrisnyomokat láttak, akkor a pecséttel, a tigris haladási irányába, a nyomra pecsételtek és a tigris ettől eltávolodott. Ha viszont a haladási iránnyal ellentétesen használták, akkor a tigris visszatért. Ha magunkkal visszük ezeket a pecséteteket, amikor a hegyekbe és az erdőségekbe megyünk vándorolni, akkor nem kell félnünk a tigrisektől és a farkasoktól. De nem csak a tigrisek és a farkasok ellen nyújt ez védelmet. Ha a hegyekben, folyókban vagy egy templomban vérivó gonosz démon lakozik, mely jószerencsét és balszerencsét egyaránt képes okozni, akkor ezeket a pecséteteket használva elvágthatjuk az útját, s így elveszti erejét. Régen a Kőszikla folyóban (*shituoshui* 石头水) élt egy nagy teknős, mindig a folyó mélyén lakott, ezért az emberek elnevezték ezt a folyót, Teknősfolyónak. Ez a lény át tudott változni szellemmé és

démonná, így betegítve meg az embereket. Volt egy *Wu* 吳 államban egy *Daibing* 戴丙 nevű taoista, aki felfigyelt erre és a *Yuezhang* 越章 pecsétjét sokszor használta, s egy csónakból be is dobta a folyóba. Egy kis idő múlva egy több *zhang* átmérőjű teknős emelkedett fel a víz felszínére és nem mert megmozdulni. Ekkor rátámadt és megölte, s mindenki, aki beteg volt meggyógyult. Ezután kis teknősök emelkedtek föl és sorban elpusztultak a vízparton.

Ha a hegyen váratlanul tigrissel találkozunk, végezzük el a három-ötös varázslatot, és az rögvest elmegy. A három-ötös varázslat módja szóbeli hagyomány, így azt írásban nem lehet jól visszaadni. Egy másik módszer az, hogy vizualizáljuk magunkat mint egy három *zhang* nagyságú vörös madár, a felénk jövő tigris fején. Ekkor tartsuk vissza a lélegzetünket, és a tigris el fog menni. Ha valaki éjjel egy hegyen éjszakázik, akkor titkon fogja meg a hajtűjét, tartsa vissza a lélegzetét és döfjön vele a Fehér tigris irányába (nyugatra), s nem kell tartania semmitől. Egy másik módszer, hogy ragadjunk a bal kezünkbe kardot, tartsuk vissza a lélegzetünket, s rajzoljunk a földre egy négyzetet. Mondjuk hozzá az alábbi varázsszöveget: „*Heng*-hegy 衡山 *Yin* erői, *Tai*-hegy 太山 *Yang* erői, rablók ne legyenek, tigrisek és farkasok ne jöjjenek. A külvárosba nem lehet behatolni, mert arany kapu a zárja”. Ezt követően a kardot rakjuk le keresztbe tíz napig a Fehér tigris irányába és nem kell semmitől sem félnünk. Van, aki a Nagy varázslatot (*Dajin* 大禁) használja. Vegyünk balról háromszázhatvan mély lélegzetet, majd jobbra kiáltunk el, hogy „tigris” és a tigrisek nem mernek majd előjönni. Ha ezekkel a módszerekkel megyünk a hegyekbe, akkor nem kell semmitől sem tartanunk. Vagy használjuk a Hét csillag tigris lépést (*Qixing hupu* 七星虎步), a Jáde szellem talizmánt (*Yushenfu* 玉神符), a Nyolc erő ötszörös győzelem talizmánt (*Baweiwushengfu* 八威五胜符), vagy *Lier* 李耳 nagy békesség talizmánját (*Liertaipingfu* 李耳太平符), a *Zhonghuang* 中黄 és a *Huagai* 华盖 pecsétírást. Használhatunk *Shiliu huang* port 石流黄散, égetett bivaly, vagy kosszarvat. Mások, *Xi Yuegong* 西岳公 Hegyeket elvarázsoló talizmánját (*Jinshanfu* 禁山符) használják. Mind hatásosnak számít. (Itt van még az alábbi négy talizmán is.)[\[78\]](#)

(BPZ 6. 4.db. talizmán)

(BPZ 7. 1. db. talizmán)

Ez a talizmán is Laozinek a hegyremenetelt elősegítő talizmánjai közé tartozik. Az

előzőekhez hasonlatosak a rajzolatai. Ezt is a házon belül, a gerendákra és az oszlopokra akasztva használhatjuk. A hétköznapi emberek, amikor a hegyekben és az erdőségekben élnek, vagy amikor hirtelen nekivágnak a hegyeknek, akkor ezt a (talizmánt) is használhatják.

Felhasznált irodalom

Elsődleges források

Baopuzi 抱樸子 – Zhuzi Jicheng 诸子集成, Zhonghua Shuju Chubanshe 中华书局出版社 1965.

Másodlagos szakirodalom

Cheng, Manchao 程曼超. 1995. *The Origin of Chinese Deities. 中国诸神由来*. Beijing, Foreign Languages Press 外文出版社

Despeaux, Cathrine. 2000. „The Elixirs of Immortality.” In: Kohn, L. (ed.) *Daoism Handbook*. Leiden–Boston–Köln, Brill

Drexler, Monika. 1994. *Daoistische Schriftmagie*, Stuttgart, Franz Steiner Verlag

Eberhard, Wolfram. 1994. *A Dictionary of Chinese Symbols*. Taipei, SMC Publishing INC.

Fengru Shanren 凤儒山人. 1989. *Linggan tongshen qugui shu. 灵感通神驱鬼术*. Taipei, Haoxiongdi Chubanshe 好兄弟出版社

Hoskin, John. 1993. *The Supernatural in Thai Life*. Bangkok, Tamarind Press

Klaas, Ruitenbeck. 1993. *Carpentry and Building in Late Imperial China. A Study of the 15th Century Carpenter`s Manual Lu Ban Jing*. Leiden, Brill

Needham, Joseph–Ho Ping-yu–Lu Gwei-djen. 1976. „Ko Hung and His Times.” In: *Science and Civilisation in China*. Vol. V.3. Cambridge, Cambridge University Press, 75–113.

Heinze, Ruth-Inge. 1997. *Trance and Healing in Southeast Asia Today*, Bangkok, White Lotus Press

Hu Fuchen 胡孚琛 (ed.) 1995. *Zhonghua daojiao dacidian 中华道教大辞典*. Beijing, Zhongguo shehui kexue chubanshe 中国社会科学出版社

Johnson, David. (ed.) 1995. *Ritual and Scripture in Chinese Popular Religion*, Berkeley, CPCP

Jordan, David K. 1989. *Gods Ghosts and Ancestors*. Taipei, Cave Books Ltd.

Kohn, Livia. 1989. *Taoist Meditation and Longevity Techniques*. The University of

Michigan, Center for Chinese Studies

Legeza, Laszlo I. 1985. *Tao of Magic*. London, Thames and Hudson

Li Tiebi 李铁笔. 1997. *Shiyong lingfu xuancui*. 实用灵符选粹. Tainan, Xinhong Chubanshe 信宏出版社

Louis, Komjathy. 2002. *Title Index to Daoist Collections*. Cambridge, Three Pines Press

Palmer, Martin. 1986. *T`ung Shu*. London, Shambala

Qing Xitai 卿希泰 (ed.). 1999. *Daojiao wenhua xindian* 道教文化新典. Shanghai, Shanghai wenyi chubanshe 上海文艺出版社

Rawson, Philip and Laszlo, Legeza. 1984. *Tao*. London, Thames and Hudson

Robson, James. 2002. *Signs of Power: Talismans and Talismanic Script in Chinese Esoteric Buddhist Texts*. Boston, Conference paper

Robinet, Isabelle. 1997. *Taoism: Growth of a Religion*. Stanford, Stanford University Press

Ruan Changjiang 阮长江. 2001. *Illustrated Chinese Furniture Through the Ages* 中国历代家具图录大全. Jiangsu, Jiangsu kexue jishu chubanshe 江苏科学技术出版社

Yamada, Toshiaki. 2000. „The Lingbao School.” In: Kohn, L. (ed.) *Daoism Handbook*. Leiden–Boston–Köln, Brill

Schipper, Kristofer. 1993. *The Taoist Body*. Taipei, SMC Publishing INC.

Taishang Laojun Fujue. 太上老君符诀. Xiang Gang: Xuanxue Chubanshe 玄学出版社

Vasziljev, L. Sz. 1977. *Kultuszok, vallások és hagyományok Kínában*. Budapest, Gondolat

Ware, James R. (transl.) 1966. *Alchemy, medicine, and religion in the China of A.D. 320: the Nei p'ien of Ko Hung (Pao-p'u tzu)*. Cambridge (Mass.), MIT Press. [Repr.: 1981. New York, Dover Publications.]

Wieger, Léon. 1972. *Caractères Chinois*. Taiwan, Huitième Edition

Wong, Eva. 1997. *Taoism*. London, Shambhala

[1] Zhuzi Jicheng 诸子集成, *Baobuzi Neipian* 17. fejezet

[2] A szellemvilág lényeire sok kínai kifejezés született, de a két legáltalánosabban használt a *shen*

神 és a *gui* 鬼.

[3] Despeaux in Kohn, ed. 2000

[4] Rawson-Legeza 1984

[5] Despeaux in Kohn, ed. 2000

[6] A tükör *jing* 鏡 is fontos ördögűző eszköze a taoista varázslásnak, melyben a szellemek, démonok meglátva saját „igazi” arcukat, elmenekülnek. Az ördögűző eszközökről (kard, pecsét, tükör) lásd: *Daojiao wenhua xindian* 1999: 482.

[7] Vasziljev 1972: 67.

[8] Ellentétes véleményeket lásd Wong 1997: 17.; Seidel 1983: 292.

[9] Despeux in Kohn, ed. 2000

[10] Cheng 1995: 111.

[11] Legeza 1985: 20.

[12] Bővebben lásd: Groot: 1892-1910: 1295.

[13] Schipper 1994: 51.

[14] Robinet 1997: 59.

[15] Robinet 1997: 80.

[16] Robinet in Kohn, ed. 1989: 173.

[17] Despeux in Kohn, ed. 2000

[18] A mítikus uralkodó és kultúrhérosz Nagy Yü 大禹 kulcsfontosságú szerepet kap a taoista hagyományokban. Rituális tánca a szertartások nélkülözhetetlen része. Leírását a *Baobuziben* is megtalálhatjuk. Lásd a 17. fejezet fordításában. Bővebben Yüről lásd: Robinet in Kohn, ed.: 1989: 183.

[19] Yamada in Kohn, ed.: 2000

[20] Despeux in Kohn, ed. 2000

[21] Házépítéskor használt talizmánokhoz bővebben lásd: Klaas 1993

[22] Bővebben lásd: Yamada in Kohn, ed. 2000

[23] Bővebben lásd: Drexler 1994

[24] Wong 1997: 115.

[25] Buddhista talizmánokról lásd: Robson 2002.

[26] Eberhard 1994: 284. Bővebben lásd: *Zhonghua daojiao dacidian* 1995: 630.

[27] A *Zhou*-kori bronzedény szövegek tanúsága szerint az ősök templomában az áldozati oltár környezetét hommokkal szórták fel, s amikor az ős elfogadta az áldozatokat, akkor nyomai megjelentek a homokban. Lásd: Wieger 1899: 367.

[28] Hagyományosan barackfából, (vagy fűzfából) készül, így a nyugati égtájat és az ott élő isteni lényeket, elsősorban a Nyugat anyakirálynőjét (*Xiwang Mu*) szimbolizálja. Az írásra alkalmas villás botot a fa délkeleti ágairól kell vágni, mert a hagyomány szerint ez akkumulálja leginkább a *yang* esszenciákat. Hátuljára talizmánokat vésnek és az egészet vörössel festik be. Lásd: Groot 1892-1910: 1296.

[29] Bővebben lásd: Heinze 1997: 164.

[30] Bővebben lásd: Groot 1892-1910: 1295.

[31] Legeza 1985: 21.

[32] Palmer 1986

[33] Fengru Shanren 1989: 102.

[34] Hoskin 1993: 74.

[35] Legeza 1985: 24.

[36] A *zhou* 咒, “varázsigé” jelentésű kínai írásjegy megőrizte ennek az asztalkának és az idéző szertartásnak az írásképét. Az “asztalka” (*ji* 几) fölött két “száj” (*kou* 口) jelentésű írásjegy található, melyek a szertartást végző médium által mormolt varázsigékre, imára utalnak. (Legeza 1985: 25.) A talizmánokkal végzett szertartások szerves részét képezik ezek a varázsigék, melyek együttes használatát *fuzhounak* 符咒 nevezik. M.De Groot máshonnan származtatja a *zhou* írásjegy eredetét. Lásd: Groot 1892-1910: 1033. Meg kell ugyanakkor megjegyeznünk, hogy a korai kínai bútortermínusokban a *ji* 几, nem asztalka, hanem könyöktámasz célját szolgálta, ami az asztalka fölött varázsigéket mormoló médium képét kevésbé vetíti elénk. (szerző) vö. a korai bútórészleteket: Ruan 2001. A későbbiekben a *ji* inkább füstölő asztalt jelent, így a *zhou* jelentésárta inkább füstöléssel hozható kapcsolatba, amit alátámaszt a jelenlegi vallásos gyakorlat is, melyben *fuzhounak* a füstölőrúddal végzett mágikus mozdulatokat nevezik. *Fuzhouról* lásd: *Zhonghua dao jiao dacidian* 631.

[37] A *Zhuangziben* a meditációra hasonló terminust használnak. Ott, ülve megfeleltetni terminussal (*zuowang* 坐忘) nevezik meg a meditációs tudatállapotot.

[38] Li: 1997: 23.

[39] Ezek általában sárga színű papírosok, melyeken arany vagy ezüst fólia, vagy festék található. Az aranyszínű az isteneknek szóló felajánlás, míg az ezüst a szellemeket kibékítő áldozat.

[40] Li: 1997: 24.

[41] Az istenséggé vált Laozi megnevezése.

[42] Fengru shanren 1989: 105.

[43] Fengru shanren 1989: 116.

[44] A négy, körben elhelyezkedő csillagot nevezik *tiangangnak* 天罡.

[45] Fengru shanren 1989: 109.

[46] Másféle varázsszövegek is léteznek ezeknek a mágikus pecsétnek a leírására. Az egyes népi kiadványokban, nincs két teljesen egyforma varázsigé, bár tartalmilag hasonlóak. Az egyes varázsigék hagyománya inkább a szóban átadandó hagyományhoz kötődött, így nem volt szokás leírni őket, ez lehet a különbözőségek egyik forrása.

[47] A könyv többféle kifejezést használ a hegyremenetelre, de lényegében mindegyik ugyanarra a folyamatra utal, amikor a taoista nekivág a hegyeknek, hogy gyógyfüveket, gyógyító szereket gyűjtsön, illetve elvonuljon a világtól a halhatatlanság kutatása céljából. Később, a taoista szertartás végzését is hegyremenetelnek nevezték. A szertartás alatt a taoista mester spirituálisan mássza meg az oltár által képviselt világhegyet.

[48] Nem csak gyógynövényeket jelent, hanem a halhatatlanság elérését célzó ásványokat, gombákat stb.

[49] Többféle kifejezést használ a könyv a szellemvilág lényeiére, melyek közül az isteni lényeknek

áldozatokkal a kegyét keresi, míg az ártó démonokat megpróbálja talizmánok és varázspraktikák segítségével a gyakorló magától távol tartani.

[50] Külön „tudománya” alakult ki a hegyremenetelnek, mely tartalmazta a helyes időzítés, a helyes áldozatbemutatás és a megfelelő talizmánok ismeretét.

[51] Az ártó erők egyszerre démonikusak és külsődlegesek, e kettő ráadásul egymástól el nem választható.

[52] Kína egyfajta hagyományos elnevezése.

[53] Az ártó erők elűzésére sokféle kifejezést használnak. A *bi* szó szerint azt jelenti, hogy elűzni, kiűzni. A *rang* viszont a Han-kortól azokat az áldozatokat, szertartásokat jelenti, amelyeket az ártó erők elhárítására végeztek.

[54] A kínai időszámítás hagyományos 60-as ciklusára épül.

[55] Sichuan tartomány

[56] A kínai hitvilág szerint az ártó erők, démonok bármilyen formát képesek magukra öltetni és így megtestesülni.

[57] A tükör a taoizmus egyik legfontosabb rituális kelléke. Eredetileg bronzból készült és csak manapság helyettesítik valódi tükörrel. A bronztükrök jóval a taoizmus vallássá alakulása előtt fontos rituális és szimbolikus tárgyak voltak. Egyik oldalukat tükörsimára polírozták, a hátoldalukon pedig kozmikus világmodell ábrákat, halhatatlanokat, szimbolikus állatokat és növényeket ábrázoltak.

[58] A taoista varázslás egyik elengedhetetlen kellékét képezik a különféle mágikus erővel bíró ábrák és szövegek. Ilyen ábra az öt szent hegyet ábrázoló is, melyet talizmánként használnak, de a taoista rituális, szertartásokkor használt öltözékek fontos díszítő ábrája is.

[59] Különféle istenek neveit tartalmazó lista, melyet a beavatás más-más fázisában kap a taoista. Az elsőt 7-8 évesen. Minden fázisban egyre több védőszellem neve van a listán, melyeket a beavatott pap bármikor mozgósíthat az ártó erők elleni harcban.

[60] A pecsét formájú talizmánok a taoistának a szellemvilág fölött való uralkodásának a szimbólumai. Az uralkodóhoz hasonlóan a taoista is pecsétjével helyezi érvénybe parancsát, amit a szellemeknek feltétlenül be kell tartani.

[61] A tökéletesség legmagasabb fokát elért taoista attribútuma.

[62] A hagyományos kínai időszámítás 60-as ciklusa.

[63] A hagyományos kínai hatvanas időszámítási ciklusok egyes elemeinek összefoglaló elnevezése. Ld. később.

[64] A taoista szertartásos és mágikus hagyományban kulcsfontosságú rituális lépéssor, mely a *Dadou* (Ursa Major) csillagain való lépkedést szimbolizálja. Ennek az erősen sámánisztikus színezetű táncnak a segítségével lépked fel a taoista pap az égi lépcsőfokokon, hogy az istenek világába jusson. Gyakran jádetáblába vésett talizmánokkal, vagy ördögűző egyenes karddal (*baojian*) végzik, hiszen ezekkel a rituális tánclépésekkel az egyes csillagisteneket idézi meg a taoista pap, mely istenek erejére feltétlen szükség van az ártó erők elűzésekor.

[65] A hat *jia* például azt a hat időszakot jelenti, melyekben a hatvanas ciklusban a *jia* elem szerepel.

[66] Hagományos kínai mértékegység. Egy *chi* az tíz *cun*. Egy *cun* pedig 3.33cm.

[67] A taoista hagyományban a Göncölnek kilenc csillaga van, melyből kettő rejtett. Ezen kívül a kilenc nyom az úgynevezett „kilenc palotát” is jelenti, mely az egyik legősibb ábrának a „Sárga folyó ábrájának” az alkotóeleme. Ebből az ábrából származtatják a *Yijing* hagyományát.

[68] A lépéskombinációban a taoista pap sántikáló mozdulatokkal halad. A hagyomány szerint a Nagy *Yu* sánta volt. E szimbólum elemzése túlmutat e tanulmány keretein.

[69] Az egyes időszakokat megfeleltetik az öt változási állapot (öt elem) egy-egy elemével. Az öt elemnek pedig két fő ciklust tulajdonítanak, melyek közül az egyikben az egyik elem megszüli a másikat, míg a másikban elpusztítja.

[70] A hat *jia* elemet tartalmazó időszakaszt később megszemélyesítették és ördögűző istenségként azonosították.

[71] Az alábbiakban felsorolás szerűen olvashatjuk az egyes ártó erők tulajdonságát és megjelenési formáikat. A különféle szellemlényeknek az ilyen módon való leírása emlékeztet a Hegyek és Vizek Klasszikusa (*shanghai jing* 山海经) című munkában olvasható leírásokra.

[72] Rovar név: Tetra-gnatha

[73] arzénszulfid

[74] Az egyes égtájak szimbolikus állatai, védőszellemek.

[75] A talizmánok lábrészén felfestett mágikus pecséteteknek aktivizálása is hasonló varázsigékkel történik.

[76] A Zhuzi Jichengben lévő Baopuzi tartalmazza ezt a mondatot, azzal a megjegyzéssel, hogy ez a mondat gyaníthatóan egy kommentárral került bele az eredeti szövegbe.

[77] Vitis Flexuosa (Szőlőfaj)

[78] A Zhuzi Jichengben lévő Baopuzi tartalmazza ezt a mondatot, azzal a megjegyzéssel, hogy ez a mondat gyaníthatóan egy kommentárral került bele az eredeti szövegbe.